

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/911/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

138/2012. (IV. 30.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2012. november 13-án előterjesztett **panaszát** a 2013. április 30-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a K. Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mert az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos a Testület elektronikus panaszbejelentő formanyomtatványán terjesztette elő panaszát, amelyben az alábbiakat adta elő.

A panaszost 2012. november 10-én 21 óra 45 perc körüli időben rendőrök vonták intézkedés alá S. település területén, az intézkedést két fő járőr foganatosította. A panaszos barátaival tartott hazafelé, amikor az egyik ház sarkánál egy ismeretlen alak vakította el lámpával. Amint közelebb értek, a panaszos látta, hogy a lámpát tartó személy rendőri egyenruhát visel, amiből gondolta, hogy rendőrök kívánják intézkedés alá vonni, és számítva arra, hogy igazoltatni fogják, kivette a zsebéből személyes iratait.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Amikor közelebb értek, a rendőrök nem köszöntek a panaszosnak, és nem is kértek tőle semmit, ő azonban önként átadta az okmányait. Megjegyzi, hogy ezután a többiektől már kérték is a rendőrök az irataikat.

A panaszos már az intézkedés kezdetekor felismerte az egyik rendőrt, akivel pár évvel korábban „volt ügyük egymás ellen”, és aki azóta „úton-útfélen beszél” a panaszosnak, mert „semmi nem tetszik neki”, amit a panaszos tesz. Amikor ez a konfliktus zajlott, a rendőrnek még más volt a járőrtársa, aki azonban – a panaszos számára érdekes módon – pár percen belül szintén megjelent a helyszínen civilben – állítólag épp egy szórakozóhelyről tartott hazafelé.

A panaszoszt az intézkedés során az egyik rendőr a ruházatánál fogva rángatni kezdte, és többször arra kérte, hogy menjen vele az épület mögé, de azt nem közölte, hogy miért. A panaszos tartott a rendőrtől, mert nem tudta mire készül. Közben a rendőr társa is közelebb ment, és a panaszos tőle is megkérdezte, hogy mit akarnak, de választ nem kapott, ellenben ez a rendőr is rángatni kezdte. A panaszos semmiképpen nem akarta otthagyni a barátait, nem akart a rendőrökkel egyedül – tanúk nélkül – maradni.

Az ezt követő eseményekből arra emlékszik csupán, hogy kirúgták alóla a lábait, és amikor magához tért már bilincsben feküdt egy civil Opel márkájú gépkocsi mellett, fájta a feje és a háta, valamint a végtagjai el voltak zsibbadva. A barátai utólagos elmondása szerint a rendőrök vitték a kocsihoz, miközben többször nekilökték a közeli ház falának, odaszorították hozzá.

Időközben megjelent az események helyszínén a panaszos édesapja is, akit a barátai hívtak fel telefonon. Az édesapa megkérdezte, hogy a panaszos mit követett el, és hogy hová viszik, amire azt a választ kapta, hogy csúnyán beszélt a rendőrökkel, magas hangnemet ütött meg, ezért előállítják a kapitányságra.

A panaszos közben azt is észrevette, hogy vérzik a feje, amit a rendőröknek is jelzett, ők azonban ennek a körülménynek nem tulajdonítottak különösebb jelentőséget. Beszállították a rendőrkapitányságra, majd onnan – kérésére – átvitték a panaszoszt az orvosi ügyeletre. Az ügyletről továbbküldte az orvos M. városba, a traumatológiára, a rendőrök azonban nem vitték tovább, hanem visszaszállították a kapitányság épületébe. Ott egy cellában helyezték el mintegy 15 percre, majd kiengedték. A panaszos ekkor kérte a rendőröktől az orvosi papírokat, és azt, hogy adják meg az azonosító számukat, azonban egyiket sem kapta meg. Elé tettek ugyanakkor különböző papírokat, és kérték, hogy azokat írja alá, mert ha nem, továbbra is bent fogják tartani.

Amikor kiment a kapitányság épületéből, közölte a panaszos az édesapjával, hogy nem adták oda neki az orvosi dokumentációt, amivel M. városba kellene továbbmenniük, és a rendőrök az azonosító számukat sem közölték. A panaszos édesapja ekkor – fiával együtt – visszament a kapitányságra, ahol kifejezett kérésére az egyik rendőr megmutatta neki az azonosító számát, ami a kabátja alatt volt, a másik viszont csak bediktálta, mivel nem volt nála, állítólag a kocsijában hagyta.

Ezek után a panaszos édesapjával elment a traumatológiára, ahol ellátták.

A panaszbejelentő formanyomtatvány rögzíti, hogy a panaszossal szemben a [...] azonosító számú B. és a [...] azonosító számú rendőr járt el.

A panaszos az egész eljárást sértőnek, megalázónak, aránytalannak és személyeskedőnek tartja, ezért az ügyben kéri a Testület vizsgálatát.

2) A panaszos a Testület felhívására mind postai, mind elektronikus úton kiegészítette beadványát a következők szerint.

a) A Testület által feltett kérdésekre válaszolva előadta, hogy az intézkedés S. településen a B. G. út 41 sz. alatti ingatlan sarkánál történt (a panaszos a helyszínről rajzot is mellékel). Ismerőseivel a panaszos a K. út felől haladt a B. G. utcán, ahol az említett ingatlannál kanyarodtak le, és a T. utca 9. szám, vagy is a panaszos lakcíme felé haladtak volna tovább a játszótér melletti járdán.

A panaszos ezenkívül megjelölte a helyszínen lévő tanúk és édesapja nevét és elérhetőségét.

Az édesapával a helyszínre érkezett és az orvosi ellátásig végig jelen volt Sz. [...] (erre a panaszos csak a panasz 2012. nov. 22-én kelt kiegészítésében hivatkozik, más iratban – ideértve az apa rendőrségi meghallgatási jegyzőkönyvét is – nem szerepel ez utóbbi tanú neve). Tekintettel arra, hogy a két releváns időpontban, azaz a rendőri intézkedésnél, illetve az orvosi vizsgálat végén a tanú nem volt jelen, vallomásának bekérését a Testület nem tartotta indokoltnak, ezért azt mellőzte.

b) A K. Rendőrkapitányság S. Rendőrőrs Bűnügyi Csoportjának egyik r. századosa a panaszost 2012. november 14-én 11 óra 25 perctől kezdődően meghallgatta. A jegyzőkönyv nem rögzíti, hogy az eljárási cselekmény milyen eljárás keretében zajlott.

A panaszos jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozata tartalmában többnyire megegyezik a panaszbeadványban foglaltakkal, ahhoz képest a következő többletinformációt tartalmazza. Amikor a panaszos először észlelte a járőröket, nem látta, hogy gépkocsival vannak jelen a helyszínen, mert gyalogosan közelítettek feléjük. Később derült ki, hogy a rendőrök valamivel arrébb parkoltak le.

A panaszossal szemben a fiatalabbik rendőr intézkedett, aki többször is megpróbálta a panaszost ruházatánál fogva a közeli épület mögé kísélni. Mivel a panaszos nem akart eltávolodni a barátaitól, ruháját elrántotta, kihúzta a rendőr kezéből. Miután ez többször is megismétlődött, az intézkedő rendőr a panaszost a földre vitte, aminek során a panaszos beütötte a fejét. Azt nem tudja pontosan, hogy ezután mi történt, az ütés következtében ugyanis nem emlékszik mindenre. Így nem tudja azt sem, hogy a rendőr a földön bilincselte-e meg, mert barátai közül utóbb néhányan azt állították, hogy a bilincselés az épület falánál zajlott, míg mások úgy emlékeztek, hogy a földön történt.

A panaszos megjegyzi, hogy nem értette, mi az oka a rendőri intézkedésnek, mivel nem követett el semmit. Amíg a fiatalabb rendőr a panaszossal szembeni intézkedést hajtotta végre, a másik rendőr, B. a panaszos társait igazoltatta, majd azt félbeszakítva segédkezett a panaszos gépkocsijához kísérésében. A panaszos csak ekkor látta meg, hogy a szolgálati jármű az épület mögött van, és a fiatalabb rendőr valószínűleg ahhoz akarta őt korábban kísélni.

A panaszos előadja, hogy a történetek során horzsolásos, véraláfutásos sérülés keletkezett a fején, mindkét lapockáján és a mellkasán is. Ezek közül a feji sérülést szerezte akkor, amikor

a rendőr a földre vitte, a többi pedig – barátai elmondása alapján – akkor szerezhette, amikor a rendőrök a bilincselést követően többször is a falhoz nyomták.

c) A [...] Megyei Kórház [...] Traumatológiai szakambulanciáján 2012. november 11-én 1 óra 6 perckor kiállított járóbeteg vizsgálati összefoglaló az alábbiakat rögzíti.

A panaszos a vizsgálat során úgy nyilatkozott, hogy rendőrök teperték le a földre S. településen, aminek következtében a feje sérült meg. A teste elzsibbadt és eszméletvesztése volt, de közben képeket látott, bár mozdulni nem tudott. Primer ellátása K. városban történt, vizsgálatra szülői kísérettel érkezett.

A vizsgálat tapasztalatai: a panaszos éber, kooperábilis, térben és időben orientált, tiszta tudatú. Fejfájás, szédülés, kettős látás, hányinger, durva neurológiai gócjel nincs. A pupillák kerek, egyenlők, fényre jól reagálnak, centrálisak. A természetes fejnyílásokban friss vagy beszáradt vér nincs, liquorcsorgás nem észlelhető. Baloldalon occipitalisan kb. 4x4 cm-es duzzanat, rajta ujjbegynyi felületű abrasio. A nyakmozgások fájdalommentesek. Mindkét lapocka felett 2x2 cm-es hyperaemiás terület. A mellkas részarányos, a légzőmozgásokat jól követi, stabil. A has traumás eltérés nélkül. Testszerte egyéb külsérelmi nyom nincs.

Megállapított diagnózis: A fejbőr nyílt sebé, A fej külön megnevezés nélküli részének zúzódása, Testi erővel elkövetett testi sértés.

Javaslat: sebét néhány napig ne érje víz, szennyeződés. Fájdalomcsillapítás: jegelés. Panaszoktól függően kontroll.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból jelen ügy megítélése szempontjából az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A sérelmezett esemény idején eljáró Sz. r. örm. és B. r. zls. 2012. november 11-én kelt jelentésben a sérelmezett rendőri intézkedést az alábbiak szerint foglalta össze.

A szolgálatot teljesítő Sz. 22 óra 10 perckor S. településen, a B. G. utcában látott el szolgálatot B. r. zls.-al, aminek során a B. G. u. 41. szám előtti parkoló irányából csendháborításra lett figyelmes és egy ötfős társaságot látott meg a ház közvetlen közelében. Ezt követően a háztömböt megkerülve a gépjárművet a ház mögött található garázsornál található parkolónál helyezte el, és gyalogosan közelítette meg a társaságot, majd intézkedés alá vonta a panaszost és további négy személyt. A jelentésben foglaltak szerint az intézkedés során a panaszos folyamatosan, megállás nélkül fennhangon kiabált, az intézkedést foganatosító rendőröket szidalmazta, továbbá a rendőri intézkedés jogszerűségét kérdőjelezte meg.

Az eljáró rendőr ekkor közölte a panaszossal, hogy cselekményével szabálysértést valósít meg, továbbá a „törvény nevében” szavak előre bocsátásával felszólította annak abbahagyására. Tekintettel arra, hogy a panaszos sem a rendőri jelenlétről, sem a rendőri felszólításról, sem pedig társainak a cselekmény abbahagyására vonatkozó kéréséről nem volt hajlandó tudomást venni, az intézkedő rendőr a panaszost elkülönítette a társaság többi, együttműködő tagjától, akik a rendőri intézkedésnek teljes mértékben alávetették magukat,

velük szemben B. r. zls. folytatta a személyazonosság megállapítására irányuló intézkedést Sz. r. őrm.-től és panaszostól kb. két méterre. A jelentésben foglaltak szerint a panaszos ezt követően is folytatta jogsértő magatartását, továbbá többször hangoztatta, hogy „Úgyse tudtok velem semmit tenni, mivel nagyon jó ismerőseim vannak az ügyészségen, nektek végetek, holnaptól már úgysem lesztek rendőrök.”

Ezt követően az eljáró rendőr ismét közölte a panaszossal, hogy cselekményével szabálysértést valósít meg. Ezek után, mivel a panaszos a cselekményt többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó befejezni, felhívta a figyelmét, hogy a ruházatának átvizsgálása után a K. Rendőrkapitányságon elő fogja állítani szabálysértés továbbfolytatása miatt, amit a panaszos figyelmen kívül hagyott és tovább ordibált, hogy „Ez azért van, mert a rendőrök rám vannak szállva, de ezt meg fogom szüntetni, különben is neked ezt tanították az iskolában? Túl fiatal vagy még ahhoz, hogy nekem dirigálj.”

Ezt követően az eljáró rendőr megkísérelte a panaszos ruházatát átvizsgálni, hogy nincs-e abban szűrő, vágó, illetve más, testi sérülés okozására alkalmas eszköz, ezért őt a falhoz állította, de az átvizsgálás nem járt sikerrel, mivel a panaszos folyamatosan megpróbálta kivonni magát az intézkedés alól, elforgott, illetve végtagjait megállás nélkül mozgatta, ezért az intézkedést foganatosító rendőr őt testi kényszer alkalmazásával a földre kényszerítette fekvő helyzetbe, majd az ellenszegülés megtörése érdekében kezeit hátra bilincselte. Ezt követően Sz. r. őrm. a panaszost a garázssornál található parkolónál lévő szolgálati gépjárműhöz kísérte a tanult elvezető fogás, illetve a járőr társa segítségével, aki a társaság többi részét az intézkedés helyszínétől távol tartva a segítséget megadta a gépjárműbe beszállításhoz. Ekkor jelent meg a helyszínen [...], panaszos édesapja, akit az intézkedést foganatosító rendőr arról tájékoztató, hogy a panaszost elő fogják állítani a K. Rendőrkapitányságra szabálysértés továbbfolytatása miatt, amit a panaszos édesapja tudomásul vett. A jelentésben az intézkedést foganatosító rendőr megjegyzi azt is, hogy panaszos édesapja folyamatosan próbálta nyugtatni a panaszost, továbbá többször felhívta figyelmét arra, hogy maradjon végre csendben, illetve ha a kapitányságon kérdezik, ne mondjon semmit, illetve ne írjon alá semmit.

Ezt követően a panaszost a K. Rendőrkapitányságra előállította, ahol fejsérülésre panaszkodott, ezért őt a k.-i orvosi ügyeletre szállították egészségügyi ellátás céljából. Itt dr. M. panaszost édesapja jelenlétében megvizsgálta, melynek során a fejtetőn található kb. 2 cm átmérőjű horzsolásos sérülést állapított meg. Panaszos az orvos kérdésére elmondta a vizsgálat során, hogy a sérülést a földre kerülés közben szenvedte el, továbbá azt állította, hogy az eszméletét is elvesztette, ezért a vizsgálatot végző ügyeletes orvos javaslatot tett a traumatológiai osztályon történő kontrollvizsgálatra. Emellett az intézkedést foganatosító rendőr a jelentésben kitér arra is, hogy a panaszos az orvosi ellátás során is arrogáns, lekezelő magatartást tanúsított, illetve tiszteletlen hangnemben válaszolt az orvos által feltett kérdésekre, és ezt a magatartást csak édesapja erőteljes ráhatására volt hajlandó abbahagyni.

A vizsgálat elvégzését követően Sz. r. őrm. a panaszost a K. Rendőrkapitányságra visszaszállította, majd a szükséges nyilvántartások, illetve igazolások kitöltése után 23 óra 45 perckor a rendőrkapitányság ügyeletvezetője szabadon bocsátotta. A szabadon bocsátáskor a panaszos és édesapja részére az intézkedést foganatosító járőrök megadták nevüket és jelvéyszámukat. Sz. r. őrm. a jelentésben megjegyzi továbbá, hogy az intézkedés helyszínén a társaság elkülönítését követően a kényszerítő eszköz alkalmazása során, illetve a gépjárműhöz kísérés és az abban történő elhelyezés során jelen volt T. szolgálaton kívüli rendőr és barátnője. T. felvilágosítást kért arra vonatkozóan, hogy tud-e, illetve szükséges-e

segítségét adnia, amire Sz. r. őrm. nemleges választ adott, ezért T. és barátnője a helyszínről a történetek után eltávozott, T. nem helyezte szolgálatba magát, segítségére az adott körülmények között nem volt szükség.

2) A rendőrség által továbbított iratok között fellelhető továbbá a 2012. november 12-én keletkezett jelentés kiegészítése is, amely tartalmazza azt is, hogy az intézkedő járőr a társaság felé gyalogosan haladva kb. 5-10 méteren belül megállapította, hogy a hangoskodásért csakis egyetlen személy felelős, mivel tisztán hallható volt, hogy a társaságnak csak egyetlen tagja ordibált. Az igazoltatás során megállapították a csendháborításért felelős személy kilétét, ezért – tekintettel arra, hogy vele szemben szabálysértési eljárást kívántak kezdeményezni – a többiektől elkülönítve kezdték meg vele szemben az intézkedést. A korábbi jelentéstől eltérően ez a jelentés tartalmazza azt, hogy a kései időpont, illetve a lakókörnyezetben elszaporodott tulajdon elleni szabálysértések miatt került sor a társaság többi tagjának igazoltatására. A jelentésben ismételten rögzítették, hogy a panaszos az intézkedés teljes időtartama alatt ordibált, hangoskodott, hangoskodása a rendőri intézkedés jogszerűségével szembe irányult.

3) A Testület megkeresésére a K. Rendőrkapitányság megküldte továbbá a panaszos ellen szabálysértési ügyben tett 2012. november 11-én kelt feljelentést a panaszos által a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. tv. (továbbiakban: Szabs. tv.) 195. § (1) bekezdésébe ütköző csendháborítás szabálysértés elkövetése miatt.

4) A 2012. november 12-én felvett „Hivatalos feljegyzés” tanúsága szerint a panaszos csak a letéti tárgyakról szóló jegyzőkönyvet, az előállított, elővezetett személy tájékoztatásáról és élelmezéséről szóló nyilatkozatot és a rendőri előállítás időtartamáról szóló igazolást volt hajlandó aláírni, a személyi szabadságot korlátozó intézkedésről készült jelentéshez tartozó nyilatkozat aláírását megtagadta, és közölte, hogy „nem érdekel mi csináltok, én ezt akkor sem fogom aláírni nektek, örüljtek, hogy a többit aláírtam, 2 évvel ezelőtt, amikor ugyanezt csináltátok velem, úgysem írtam alá semmit”. A jelentésben foglaltak szerint a panaszos mind az intézkedés közben, mind pedig az előállító helyiségben, illetve az orvosi ellátás során is flegma, lekezelő magatartást tanúsított.

5) Az előállításra vonatkozó, a panaszos által is aláírt igazolás alapján a panaszos személyi szabadságát az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján 22 óra 10 perctől 23 óra 45 percig korlátozták.

6) A rendőri intézkedés estjén felvett, előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésben foglaltak szerint a panaszost a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdés alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdés alapján mint személyi szabadságában korlátozott személyt átvizsgálták, illetőleg előállítására 33. § (2) bekezdés f) I. fordulata alapján került sor. Az intézkedés során az Rtv. 48. § c) és d) pontja alapján bilincs kényszerítő eszközt alkalmaztak, az erre vonatkozó figyelmeztetés megtörtént. A bilincs alkalmazására 2012. november 10., 22 óra 10 perctől 22 óra 35 percig került sor a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM Rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. § (4) bekezdés b) pontja alapján. A rendőri intézkedés során a fejtetőn keletkező horzsolás (foka: könnyű) miatt pedig az eljáró rendőr orvosi ellátásról intézkedett. Az intézkedés alapjául szolgáló körülmények leírásában szerepel továbbá az is, hogy „Nevezett a kapitányságon sérülést panaszolt, hogy a fejét a földre kerüléskor beütötte, ezért átkísérésre került a k.-i orvosi ügyeletre, ahol dr. M. ügyeletes orvos

megvizsgálta és közölte, hogy kb. 2 cm átmérőjű horzsolás látható a fejtetőn. Az orvos véleménye szerint a sérülés további ellátást nem igényel, de panasz esetén traumatológiai kontrolléllátás javasolt.”

7) A parancsnoki vélemény és kivizsgálásban foglaltak alapján a rendőri intézkedés és a kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű és szakszerű volt, illetőleg az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdésben foglalt arányossági követelményeknek megfelelt.

8.) A Sz. r. őrgy. őrsparancsnok által 2012. november 10-i dátumozással ellátott feljegyzésben foglaltak szerint a kényszerítő eszköz alkalmazása szükséges, arányos és jogszerű volt, alkalmazásának feltételei fennállnak. Az alkalmazás sérülést okozott, az előállított személyen sérülés volt látható, ezért az őrsparancsnok meghallgatást eszközölt.

9) A Testület megkeresésére a K. Rendőrkapitányság mellékelte továbbá az I. 2. b) alatt ismertetett, a panaszos 2012. november 14-én megtartott meghallgatásáról szóló jegyzőkönyvet.

10) A meghallgatást követően Sz. r. őrgy. őrsparancsnok 2012. november 15-én kiállított hivatalos feljegyzésében az eset körülményeit az eljáró rendőrök által írt jelentés tartalmának megfelelően foglalta össze. A hivatalos feljegyzésben továbbá megállapította, hogy a panaszossal szemben az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján került sor átvizsgálásra, illetőleg az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata alapján – mint szabálysértést felszólítás ellenére folytató személyt – állították elő. A rendőri intézkedés során a panaszos fején kb. 2 cm átmérőjű horzsolásos sérülés keletkezett, továbbá az intézkedés alá vont elmondása alapján mindkét lapockáján, mellkasán véraláfutásos sérülések keletkeztek. A sérülésekkel kapcsolatban a K. Központi Orvosi Ügyeletén ügyeleti ellátásban részesült, majd szabadon bocsátását követően az eljárás alá vont személy a Megyei Kórház Traumatológiáján vizsgálati jegyzőkönyvet vetetett fel. A fenti sérülések a kényszerítő intézkedés, a bilincselés, illetve ruházatátvizsgálás (földön, illetve falnál) során keletkeztek. A kényszerítő eszköz alkalmazásának törvényi feltételeit megvizsgálva megállapította, hogy az intézkedés jogszerű, szakszerű és arányos volt. A keletkezett sérülések az eljárás alá vont személy ellenállásának megtörése során végrehajtott rendőri intézkedés során keletkeztek.

11) A rendőrség mellékelte továbbá a panaszos által a rendőrséghez eljuttatott, 2012. november 12-én kelt és november 15-én érkeztetett, a Testülethez azonos tartalommal benyújtott rendőri intézkedés elleni panaszt. A panasz alapján a rendőrség meghallgatta a rendőri intézkedésnél jelenlévő tanúkat és a panaszos édesapját, valamint a panaszost is. Ezenkívül meghallgatták az intézkedést foganatosító Sz.-t és B.-t, valamint az intézkedésnél megjelenő szolgálaton kívül eljáró T. rendőrt és barátnőjét, [...] -et.

K. tanú a 2012. november 26-án megtartott meghallgatásán akként nyilatkozott, hogy 2012. november 10-én baráti társasággal a B. G. úton található négyemeletes lépcsőház mellett tartózkodtak, és cigarettázni szerettek volna. „[...] a többieknél hangosabb volt, ökörködött, hülyéskedett, rikácsoló hangon beszélt.” Ezt követően arra lettek figyelmesek, hogy a ház mögül zseblámpával érkezett két rendőr egyenruhában. A rendőrök felhívták őket, hogy adják át személyi igazolványaikat, a panaszos még ezt megelőzően elővette személyi igazolványát és önként átadta a rendőrnek. Ezt követően a társaságot külön választották a panaszostól, őt az egyik rendőr, a többieket a másik rendőr igazoltatta.

Az igazoltatás közben a meghallgatott tanú a panaszos kérésére telefonált a panaszos édesapjának. A meghallgatott tanú nem tudott nyilatkozni arról, hogy a panaszos és a vele szemben intézkedő rendőr között milyen beszélgetés folyt, mert nem arra figyelt, azt hallotta, hogy a panaszos közölte a rendőrrel, hogy nem akar vele az épület mögé hátramenni, de azt nem tudta, hogy miért nem. Ezt követően a tanú azt látta, hogy a panaszost a ház elé viszik a rendőrök, majd az előre vitelt követően nem sokkal, kb. 1 perc múlva már a földön fekszik.

„Utána hátravitték az autó irányába, de útközben [...] nem akarta azt csinálni, amit a rendőrök mondtak neki, hangoskodott, kiabált, majd azt láttam, hogy amikor vitték megbilincselve a kocsni felé többször nekilökődik a bérház oldalának. Ekkor azt hallottam, hogy [...] azt mondja, hogy vérzik a feje.”

A meghallgatott tanú vallomása alapján amíg a panaszost az autóhoz kísérték, többször mondta a rendőröknek, hogy nem akar hátramenni, „mindezt a tőle már megszokott hangos beszédével”. A panaszos az autóhoz való kísérés során kommunikált a rendőrökkel, teljesen magánál volt, ekkor tanú ismét telefonált a panaszos édesapjának, és elindult felé, mert az nem tudta, hogy hol vannak. Amikor ők visszaértek, a panaszos és a társaság többi tagja már az autónál volt, visszakapták személyi okmányaikat.

A tanú állítása szerint a panaszos az autónál is hangos volt, illetve amikor beszállt az autóba, édesapja többször szólt neki, hogy ne hangoskodjon, maradjon csendben. A meghallgatott tanú kérdésre elmondta azt is, hogy „azt pontosan nem tudom megmondani, hogy [...] milyen hangosan beszélt, rikácsolt, ugyanis nekem a viselkedése már nagyon régóta ismert, fel sem tűnik, az biztos, hogy kívülállóként teljesen másként ítélik azt meg. Az biztos, hogy elég feltűnő a hanglejtése a megszokottól. Az is biztos, hogy [...] -nek többször szóltak a rendőrök, hogy ne kiabáljon, de ő ennek nem tett eleget, hanem folyamatosan hangoskodott”. A meghallgatott tanú előadta továbbá azt is, hogy a helyszínen a panaszos megbilincselését és autóhoz kísérését követően, illetve ez utóbbival egy időben egy férfi és egy nő már a gépjárműnél állt, de a tanú nem látta, hogy azok bármit is csináltak vagy beszéltek volna, tudomása szerint nem avatkoztak be a rendőrök munkájába.

12) K. tanú a szintén 2012. november 26-án megtartott meghallgatásán akként nyilatkozott, hogy az intézkedés napján a kora esti órákban az érintett baráti társasággal a B. G. úton található négyemeletes ház mellett tartózkodtak és cigarettázni akartak, beszélgettek, majd arra lettek figyelmesek, hogy a ház mögül a játszótér felől zseblámpával érkezik két egyenruhás rendőr, akik a társasághoz érve elkérték a társaság tagjainak személyi igazolványát. A panaszos még a rendőrök megérkezése előtt elővette személyi igazolványát, majd önként átadta a rendőröknek, ennek szükségességét a meghallgatott tanú nem értette.

A panaszos kérdőre vonta a rendőröket, hogy mit akarnak, most nincs nála a kutyája, mást is mondott, de arra tanú nem emlékezett. Ezt követően a rendőrök igazoltatták őket is, emlékei szerint nem voltak különválasztva, arra pedig, hogy a panaszos ekkor mit mondott vagy csinált nem emlékezett, mivel eközben őt is igazoltatták és arra a rendőrrre figyelt, aki ezt végezte. Azt, hogy a panaszos és a rendőr között milyen beszélgetés folyt, nem tudta megmondani, mivel arra nem figyelt, azt azonban hallotta, hogy a panaszos a vele szemben intézkedő rendőrnek azt mondta, hogy nem akar vele hátramenni az épület mögé. Ezt követően a meghallgatott tanú azt látta, hogy a panaszost a ház elé viszik a parkolóba, ott a falhoz állították, hogy ruházatát átvizsgálják, de a panaszos ennek ellenállt, mozgatta a lábát és a kezét is, hangosan kiabált, káromkodott. Ezt követően azt látta, hogy a panaszost igazoltató rendőr kirúgta a panaszos lábát és levitte a földre, majd a földön megbilincselte.

Amikor a panaszos lekerült a földre, azt mondta, hogy rosszul érzi magát, ezt követően a két rendőr felemelte a panaszost és az autóhoz vitték. Amíg az autóhoz kísérték, a panaszos beszélt a rendőrökhöz, valamint azt kiabálta, hogy hagyják békén, nem akar a kocsihoz menni.

A tanú előadta továbbá, hogy látta azt is, hogy amikor a panaszost a rendőrök megbilincselve a kocsira kísérték, többször nekilöködött a bérház oldalának, többször mondta, hogy nem akar hátramenni. Az autóhoz kísérés folyamán megjelent még egy civil ruhás rendőr és egy nő egy fehér furgonnal. A tanú elmondása alapján a helyszínre érkező személyek valamit beszéltek a rendőrökkel, de nem avatkoztak bele az intézkedésbe, majd valamikor távoztak. Nem sokkal azt követően, hogy a panaszost a rendőrautóhoz kísérték, megérkezett a panaszos édesapja is, a rendőrök pedig visszaadták a személyi igazolványokat. A panaszos az autónál is hangoskodott, édesapja rá is szólt, hogy maradjon csendben.

Rendőri kérdésre a tanú elmondta továbbá, hogy az intézkedés közben a rendőrök többször szóltak a panaszosnak, hogy ne kiabáljon, de ő ennek nem tett eleget, hanem folyamatosan hangoskodott, hozzátette továbbá, hogy „az biztos, hogy a rendőrök csak akkor alkalmaztak [...] -vel szemben fizikai erőszakot, amikor igazoltatták, megbilincseltek és a kocsihoz kísérték, őt nem ütötték meg”. Tanú elmondta továbbá azt is, hogy amikor a kocsinál voltak, a panaszos mondta, hogy vérzik a feje, rosszul érzi magát, viszont tanú a vérzést nem látta, valamint hozzátette azt is, hogy minden beszélgetésre, mozdulatra nem emlékszik, mert az események túl gyorsan történtek és meg is volt lepődve.

13.) K. tanú a szintén 2012. november 26-án megtartott meghallgatásán az előzményeket illetően a többiekhez hasonlóan nyilatkozott. A panaszos kérdőre vonta a rendőröket, hogy mit akarnak, most nincs nála a kutyája. A meghallgatott tanúnak is tudomása volt arról, hogy kb. egy hónappal korábban a panaszosra rászóltak a rendőrök, hogy tegyen a kutyájára szájkosarat, egy alkalommal ezt látta, egy másik alkalomról pedig a panaszos számolt be neki. A tanú tudomása szerint a fiatalabb rendőr volt, az aki „beszólt korábban a kutyáért”, a tanú elmondása szerint akkor, amikor a panaszos ezt kérdezte, hangosabban, szemtelenül beszélt a rendőrökkel. Ezt követően igazoltatták a társaság tagjait, a panaszossal az egyik, a társaság többi tagjával a másik rendőr beszélt.

A tanú az igazoltatást, a panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer alkalmazását és a bilincselést illetően a többi tanúhoz hasonlóan nyilatkozott. A vallomásban a meghallgatott tanú elmondta továbbá azt is, hogy „az biztos, hogy a bilincselés és a kocsihoz való kísérés közben [...] beszélt a rendőrökhöz, folyamatosan kiabált. Mivel nem akart a rendőrökkel menni, ki akarta magát húzni a rendőrök keze közül, ezért ráncigálni kellett, ami miatt többször a bérház falának is neki lett lökve”. A tanú elmondása alapján a rendőrautó elérésekor két személy érkezett a helyszínre egy fehér furgonnal, valamit beszéltek a rendőrökkel, de nem avatkoztak bele az intézkedésbe.

Nem sokkal azt követően, hogy a panaszost a rendőrautóhoz kísérték, megérkezett a panaszos édesapja is, a rendőrök pedig visszaadták a személyi igazolványokat. A panaszos az autónál is hangoskodott, édesapja rá is szólt, hogy maradjon csendben, miért kellett ezt csinálnia, hiszen a rendőrök csak a munkájukat végezték. A tanú megjegyzi továbbá azt is, hogy a panaszost a rendőrök többször is felszólították arra, hogy ne kiabáljon, ő azonban ennek nem tett eleget, hanem folyamatosan hangoskodott, káromkodott, valamint a jegyzőkönyv szó szerint tartalmazza a K. tanúvallomásáról készült jegyzőkönyvben szereplő kitétel, miszerint „az biztos, hogy a rendőrök csak akkor alkalmaztak [...] -vel szemben fizikai erőszakot, amikor

igazoltatták, megbilincseltek és a kocsihoz kísérték, őt nem ütötték meg”. A tanú elmondta továbbá azt is, hogy amikor a kocsinál voltak, a panaszos mondta, hogy vérzik a feje, rosszul érzi magát, viszont a tanú a vérzést ekkor nem, csak másnap látta.

14.) P. tanú az előzményeket és az igazoltatás körülményeit illetően a többi tanúhoz hasonlóan nyilatkozott. A meghallgatott tanú azt nem tudta megmondani, hogy a rendőr és a panaszos miről beszéltek, ő mindössze annyit hallott, hogy a panaszos azt kérdezte, hogy miért akarja őt a rendőr hátravinni, illetve, hogy ő nem akart hátramenni az épület mögé. Ezt követően a tanú azt látta, hogy a panaszos elkezdte rángatni a kezét, kihúzta magát a rendőr kezéből, ellenállt a rendőri intézkedésnek, ezt követően a panaszos magától a ház elé ment.

A tanú elmondása alapján az a rendőr, aki az adatokat írta fel, utána ment „elakasztotta, levágta a földre, majd megbilincselte”. A panaszos itt beverte a fejét és azt mondta, hogy rosszul van, nem tanúsít ellenállást. Tanú elmondása alapján az ő adatait az intézkedő rendőrök nem is rögzítették, miután a panaszost megbilincseltek, elindultak vele a játszótér felé, a fal mellett elhaladva egy alkalommal neki is lökték a falnak. Mielőtt a panaszost az autóba ültették, megérkezett a panaszos édesapja is. A meghallgatott tanú a helyszínre érkező két személlyel kapcsolatban, továbbá a panaszos édesapjának érkezésére, valamint a panaszos azt követően tanúsított magatartására (kiabálás folytatása, káromkodás) vonatkozóan a többi tanú elmondásához hasonló tartalommal nyilatkozott. A meghallgatott tanú hozzátette azt is, hogy a panaszos igazoltatásakor azt is mondta a rendőrnek, hogy „de el vagy húzva”, továbbá tiszteletlenül viselkedett, sértegette a rendőröket, csúnyákat mondott nekik, annak a rendőrnek, aki a falhoz támasztotta, azt mondta, hogy „köcsög rendőr”. Előadta továbbá azt is, hogy amikor a rendőrök odajöttek hozzájuk, hangosak voltak, jól érezték magukat és néha-néha egyet kiabáltak. Amikor a rendőrök odaértek hozzájuk és szóltak, hogy ne hangoskodjanak, a panaszos tovább beszélt, személyeskedett a rendőrökkel. A meghallgatott tanú elmondása alapján a rendőrök vele szemben nem intézkedtek.

15.) D. tanú az előzményekről és a rendőri intézkedés megkezdéséről a többi tanú által elmondottaknak megfelelően nyilatkozott. P.-nél és K.-nál nem volt igazolvány. Ezt követően a tanú arra emlékezett, hogy az egyik rendőr nekitámasztja a falnak a panaszost, aki ezt eleinte engedte, majd szinte azonnal ellenállt, folyamatosan mozgatta a kezét, elhúzogatta a rendőr elől. Arra nem emlékezett pontosan, hogy a panaszos hogyan került a ház elé, de arra viszont igen, hogy ott látta a panaszost, majd valamelyik rendőr lenyomta a földre. A panaszos a földön is tovább hangoskodott, azt kiabálta, hogy nem tanúsít ellenállást. Ezt követően a két rendőr a panaszost a játszótér mögött parkoló rendőrautóhoz kísérték és beültette az autóba. Ott visszaadták személyi igazolványaikat, illetőleg a panaszos édesapja is megérkezett. A panaszos és édesapja ekkor beszéltek egymással, de a tanú ezt nem hallotta.

A tanú kérdésre előadta, hogy az intézkedésnél más személyre nem emlékszik. A jegyzőkönyv szó szerint tartalmazza a K. és K. tanúvallomásaiban foglaltakat, miszerint „az biztos, hogy a rendőrök csak akkor alkalmaztak [...] -vel szemben fizikai erőszakot, amikor igazoltatták, megbilincseltek és a kocsihoz kísérték, őt nem ütötték meg”. Hozzátette azt is, hogy a panaszos a kocsihoz kíséréskor mondta, hogy vérzik a feje és nem érzi jól magát.

16.) 2012. december 6-án meghallgatták a panaszos édesapját is, aki előadta, hogy 2012. november 10-én a panaszos barátnője telefonált, hogy a panaszost el akarják vinni a rendőrök, ezért menjen a [...] iskolával szembeni parkba. A panaszos édesapja kb. 2-3 perccel később megérkezett a helyszínre, a parkolóban még nem látta a fiatalokat, azonban T. civil ruhás nyomozót és barátnőjét autójukban igen. Odament a lépcsőház melletti garázssorhoz, ott állt

egy sötét Opel Astra, mellette állt a civil ruhás rendőr, B. rendőr, a fia és egy másik rendőr, továbbá fia ismerősei. Ezt követően megkérdezte a civil ruhás rendőrtől (akit a szöveggörnyezetből kitűnően korábbról ismert), hogy mit csinált a fia, ő viszont közölte vele, hogy nem intézkedik, hanem csak a helyszínen van. Ezt követően az édesapja B. rendőrrel beszélt, aki azt mondta, hogy a panaszos kiabált, nagy a szája, hangos.

A panaszos édesapja ekkor beszélt fiával, aki elmondása alapján stresszes állapotban volt, remegett, hangosan mondta, hogy nézze meg, hogy mi van a fejével. Hozzátette azt is, hogy a fia nagyon ideges volt, lehet, hogy kicsit ingerültebb is a kelleténél, nehezen nyugodott meg. Édesapja többször kérte a panaszost, hogy legyen közreműködő, csinálja azt, amit a rendőrök mondanak. A panaszos édesapja látta, hogy fiának véres a feje, látszott azonban, hogy az csak egy felületi sérülés, mert nagyon kis mennyiségű vér folyt a nyakára. A helyszínt később elhagyta a civil ruhás rendőr, illetve a panaszost előállították, a panaszos édesapja pedig egy másik autóval külön elment a K. Rendőrkapitányságra.

Ezt követően a fiát bevitték a kapitányságra, ahová ő nem mehetett be. Kb. 20-25 percet tölthettek bent, közben B. rendőr a panaszos édesapját behívta, hogy beszéljen a fiával, mert az semmit sem hajlandó aláírni. A panaszos édesapja bement és közölte fiával, hogy az átadás-átvételi papírt írja alá, valamint egy másik nyomtatványt a megfelelő válaszok aláhúzása és elolvasás után. Ezt követően a panaszost felvitték az orvoshoz és megengedték, hogy a panaszos édesapja is velük menjen. A tanú akként nyilatkozott, hogy a vizsgálat során az orvos azt mondta, hogy „mivel valószínűleg a fiúnak agyrázkódása van, ő nem vállalja a felelősséget, be kell vinni a traumatológiára”. Rendőri kérdésre, miszerint az orvos azt mondta-e, hogy a sérülés jellegéből adódóan azonnal be kell vinni a panaszost a M. városba, a traumatológiára vagy azt, hogy csak később meg kell vizsgálni a sérülését a panaszos édesapja azt válaszolta, hogy az orvos nem mondott olyat, hogy fiát azonnal be kell vinni M. városba. A tanú állítása szerint az orvos azt mondta, hogy a sérülés jellege miatt további vizsgálatokat kell vele elvégezni, azonban azt nem mondta, hogy a rendőröknek kellene bevinni őt M. városba.

Ezt követően a rendőrök visszavitték a panaszost a kapitányságra és kb. 30 perc múlva kiengedték. A panaszos azt mondta édesapjának, hogy a rendőrök nem mondták meg neki jelvéyszámukat, ezért panaszos édesapja visszament és a számokat a rendőröktől elkérte. Kérte továbbá az orvosi papírokat is B.-től, de az nem adta át azokat arra való hivatkozással, hogy az eljárás során fogják felhasználni az iratokat. Ezt követően a panaszos édesapja az orvoshoz is visszament, az azonban nem adott másik iratot. Ezt követően a panaszost édesapja elvitte a m.-i kórházba, ahol megállapították, hogy nincs semmilyen törése, csak zúzódások keletkeztek a testén.

17) 2012. december 7-én meghallgatták a panaszost is, aki panaszának a levélben és a meghallgatásán kifejtett tartalma szerinti fenntartásáról nyilatkozott.

18) 2012. november 29-én tanúként hallgatták meg a rendőri intézkedést foganatosító Sz. r. őrm.-t, aki akként nyilatkozott, hogy 2012. november 10-én 18 órától 2012. november 11. 06 óráig B. r. zls.-sal teljesített járőr szolgálatot S. belterületén. 22 óra 10 perc körüli időben a B. G. utcai parkoló irányából csendháborításra lett figyelmes. A gépjárművet a garázssornál található parkolóban helyezte el, majd gyalogosan közelítette meg a hangoskodó társaságot. Megérkezésükkor jó estéttel köszöntek, majd kérték, hogy mindenki igazolja magát. Az igazolványt először egy, a r. őrm. által nem ismert személy előre odaadta kollégájának, valamint közölte azt is, hogy „de el vagy hívva, [...]”.

Kollégája ezt követően mindenkitől elvette a személyi igazolványt, két fiatalnál nem volt. Ekkor a panaszos tovább kiabált, az eljáró rendőr szerint úgy, mint „amikor kutyák vonyítanak”. A panaszos továbbá megkérdőjelezte az intézkedés jogosságát, kérdőre vonta őket, hogy mit keresnek ott, hiszen nincsen nála a kutyája, ez utóbbi megjegyzést az eljáró rendőr nem is értette. A r. őrm. és kollégája többször rászólt a panaszosra, hogy az fejezze be a személyeskedést, ne beszéljen bele az intézkedésbe, de legfőképpen ne hangoskodjon. A panaszos az intézkedés során folyamatosan kiabálva beszélt, őt és kollégáját szidalmazta, továbbá a rendőri intézkedés jogszerűségét megkérdőjelezte. A r. őrm. közölte a panasossal, hogy szabálysértést valósít meg, továbbá a „törvény nevében” szavak előre bocsátásával felszólította annak abbahagyására. Tekintettel arra, hogy a panaszos sem a rendőri jelenlétről, sem a rendőri felszólításról nem volt hajlandó tudomást venni, a r. őrm. elkülönítette őt a társaság többi – együttműködő – tagjától, akikkel szemben a panaszosról és meghallgatott tanútól kb. 2 méterre B. folytatta a személyazonosság megállapítására irányuló intézkedést.

A r. őrm. nyilatkozata alapján a panaszos ezt követően is jogsértően viselkedett, továbbá azt hangoztatta, hogy „ügysem tudtok velem semmit sem tenni, mivel nagyon jó ismerőseim vannak az ügyészségen, nektek végetek, holnaptól már ügysem lesztek rendőrök”. Ekkor meghallgatott tanú ismételten közölte a panasossal, hogy cselekményével szabálysértést valósít meg, ezt követően – mivel a panaszos cselekményét többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó abbahagyni –, tanú felhívta a panaszos figyelmét arra, hogy ruházatának átvizsgálására kerül sor, azt követően pedig szabálysértés tovább folytatása miatt a K. Rendőrkapitányságra előállítja. A r. őrm. elmondása alapján azonban a panaszos ezen figyelmeztetést sem vette figyelembe és tovább hangoskodott, illetve hangoztatta, hogy „ez azért van, mert a rendőrök rám vannak szállva, de ezt meg fogom szüntetni, különben is neked ezt tanították az iskolában? Túl fiatal vagy még ahhoz, hogy nekem dirigálj”.

Ezt követően a r. őrm. közölte a panasossal, hogy hátraviszi őt a játszótér mögött parkoló rendőrautóhoz és ott fogja ruházatát átvizsgálni, a panaszos ez ellen is folyamatosan tiltakozott. Tekintettel arra, hogy a panaszos folyamatosan ellenállt az intézkedésnek, meghallgatott tanú még a bérházak oldalánál kísérelte meg átvizsgálni a panaszos ruházatát, hogy abban nincs-e szűrő, vágó, illetve más testi sérülés okozására alkalmas eszköz, ezért a panaszoszt a falhoz állította, de nem járt sikerrel, mivel a panaszos folyamatosan megpróbálta kivonni magát az intézkedés alól, elforgott, illetve végtagjait megállás nélkül mozgatta, mozgásával a panaszos a parkolóig kihátrált. Tekintettel arra, hogy a panaszos folyamatosan mozgott, tanú nem tudta ruházatát kivizsgálni, ezért testi kényszer alkalmazásával a földre kényszerítette fekvő helyzetbe, majd kezeit az ellenszegülés megtörése érdekében hátrabilincselte, aminek során a panaszos továbbra is folyamatosan kiabált, ellenállt.

A r. őrm. elmondása alapján a földre vitelt és a bilincselést ő végezte, kollégája, B. az intézkedést biztosította, majd segítette a földön fekvő a panaszos felállításában és a rendőrautóhoz történő elvezetésében. A bilincselést követően a panaszos közölte, hogy vérzik a feje. A tanúként meghallgatott rendőr megjegyezte továbbá azt is, hogy a rendőrautóhoz kísérés során a panaszoszt pár alkalommal neki kellett támasztani a bérház oldalának, mivel a panaszos folyamatosan rángatta kezeit, próbált szabadulni az elvezető fogásból. A személyi igazolványokat az intézkedő rendőrök a szolgálati autónál adták vissza az igazoltatott személyeknek. Az intézkedő rendőrök és a fiatalok már a szolgálati autónál voltak, amikor megjelent a panaszos édesapja, akivel meghallgatott tanú közölte, hogy fiát előállítja szabálysértés továbbfolytatása miatt, amelyet az édesapa tudomásul vett. A panaszos édesapja

próbálta megnyugtanni a panaszost, kérte, hogy maradjon csendben és hogy a kapitányságon ne mondjon semmit, illetve ne is írjon alá semmit.

Ezt követően a panaszost a K. Rendőrkapitányságon előállították, majd tanú az orvosi ügyeletre szállította, mivel a panaszos fejsérülésre panaszkodott. Dr. M. panaszost édesapja jelenlétében megvizsgálta és a fejtetőn található kb. 2 cm horzsolásos sérülést állapított meg. A panaszos e sérülésre vonatkozóan az orvosnak azt mondta, hogy azt a földre kerüléskor szenvedte el, továbbá azt állította, hogy az eszméletét is elvesztette, amire a vizsgálatot végző ügyeletes orvos azt mondta, hogy javasolja a Traumatológiai Osztályon történő kontrollvizsgálatát. A panaszos édesapja a vizsgálat alatt közölte, hogy az ügyeleten bármit is állapítanak meg, ő elviszi fiát egy másik orvoshoz is, nem sajnál 3.000.-Ft-ot arra, hogy láttelepet vetessen.

Arra a hatóság által feltett kérdésre, hogy utasította-e az orvos a panaszost kísérő rendőröket, hogy a panaszost be kell vinni a traumatológiára, vagy azt javasolta a panaszosnak, hogy menjen be a kórházba amennyiben továbbra is rosszul érzi magát, meghallgatott tanú azt válaszolta, hogy „Az orvos egyáltalán nem mondott ilyet nekünk, az általa kiállított ügyeleti ellátás igazoláson sem szerepelt ilyen”. A r. őrm megjegyezte továbbá azt is, hogy a panaszos az orvosi ellátás során is arrogánsan viselkedett.

A vizsgálat elvégzését követően a panaszost visszaszállították a kapitányságra, majd 23 óra 45 perckor a szükséges igazolások kitöltését követően szabadon bocsátották. A panaszos az egyik igazolást nem kívánta aláírni, illetőleg az intézkedő rendőrök tájékoztatták őt a panasztételi lehetőségről. A panaszos édesapja még visszajött megkérdezni az intézkedő rendőrök jelvéyszámát, amit közöltek vele. A r. őrm kérdésre adott nyilatkozata szerint sem a panaszos, sem édesapja nem kérte tőlük az orvosi igazolást. A r. őrm a helyszínre érkező szolgálaton kívüli rendőrrel és barátnőjével kapcsolatban a jelentésben foglaltak szerinti nyilatkozatot ismételte meg. További kérdésre előadta azt is, hogy korábban soha nem találkozott a panaszossal, őt nem vonta intézkedés alá, továbbá tagadta, hogy valaha is „beszölt” volna neki szájkosár nélküli kutyasétáltatás miatt, ez esetben intézkedett volna vele szemben. Végezetül vallomásához hozzátette, hogy felhábortónak tartja a panaszos vele és kollégájával szemben tanúsított viselkedését, továbbá, hogy a panaszos az intézkedés során végig azt hangoztatta, hogy neki jó ismerőse van az ügyészségen, a rendőröknek „végük van”, „holnaptól már nem lesznek rendőrök”. Elmondása szerint a többiek jogkövető magatartást tanúsítottak, próbálták lecsillapítani a panaszost. Kijelentette továbbá, hogy megítélése szerint törvényesen, jogszerűen és arányosan intézkedtek a panaszossal szemben.

19.) 2012. december 7-én tanúként hallgatták meg az intézkedést foganatosító másik rendőrt, B. r. zls.-t. A helyszínen megközelítését a másik rendőrhöz hasonlóan foglalta össze, azzal a különbséggel, hogy B. említette azt is, hogy a társasághoz érkezésükkor köszöntek, bemutatkoztak, továbbá közölték, hogy melyik rendőrségről érkeztek, bediktálták jelvéyszámukat és kérték, hogy mindenki igazolja magát. A r. zls. szerint „az lehet, hogy a társaság tagjai ezt nem hallották, mert nagyon jól érezték magukat, egymással voltak elfoglalva”. Azt nyilatkozta továbbá, hogy az igazolványt először egy általa rendőri intézkedésből már ismert személy adta át neki, miközben azt mondta, hogy „de el vagy hívva [...]”. E személy a panaszos volt, aki viszont személyi igazolványának átadását követően is tovább hangoskodott, arrogánsan viselkedett, megkérdőjelezte az intézkedés jogszerűségét, kérdőre vonta a rendőröket, hogy mit keresnek ott, hiszen nincs nála a kutyája (ez utóbbit meghallgatott tanú nem értette). A panaszosra többször rászóltak, hogy ne beszéljen bele az intézkedésbe, illetőleg ne hangoskodjon, tekintve, hogy a panaszos az intézkedés során

kiabálva beszélt, az intézkedő rendőröket szidalmazta. Kollégája közölte a panaszossal, hogy magatartásával szabálysértést valósít meg, továbbá a törvény nevében szavak előre bocsátásával felhívta annak abbahagyására. Tekintettel arra, hogy a panaszos sem a rendőri jelenlétről, sem a rendőri felszólításról nem volt hajlandó tudomást venni, Sz. r. őrm. félrevonta őt, míg B. r. zls. a társaság többi tagjának adatait rögzítette.

A r. zls. vallomásában foglaltak szerint nem tudott a panaszos és Sz. r. őrm. közötti párbeszéd minden részletére odafigyelni, de azt hallotta, hogy a panaszos továbbra is hangoskodott, valamint tovább hangoztatta Sz. r. őrm. tanúvallomásában foglaltakkal szó szerint megegyező mondatot, hogy „Úgysem tudtok velem semmit sem tenni, mivel nagyon jó ismerőseim vannak az ügyészségen, nektek végetek, holnaptól már úgysem lesztek rendőrök”. Ekkor Sz. r. őrm. ismételten közölte a panaszossal, hogy cselekményével szabálysértést valósít meg. Tekintve, hogy a panaszos cselekményét többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó befejezni, felhívta figyelmét, hogy ruházatát átvizsgálja majd a szabálysértés továbbfolytatása miatt előállítják a K. Rendőrkapitányságon, a panaszos azonban a figyelmeztetés ellenére tovább hangoskodott, illetve azt hangoztatta, hogy az egész intézkedés azért történt, mert „a rendőrök rá vannak szállva”, továbbá azt is közölte Sz. r. őrm.-rel, hogy az „túl fiatal még ahhoz, hogy neki dirigáljon”.

A r. zls. az ezt követő eseményekről (panaszos megbilincselése, autóhoz kísérése, édesapa megjelenése, orvosi vizsgálat körülményei) a Sz. r. őrm. által előadottakkal egyező tartalommal nyilatkozott. Arra a hatóság által feltett kérdésre, hogy utasította-e az orvos a panaszost kísérő rendőröket, hogy panaszost be kell vinni a traumatológiára, vagy javasolta-e a panaszosnak, hogy menjen be a kórházba amennyiben továbbra is rosszul érzi magát a r. zls. azt válaszolta, hogy „Az orvos egyáltalán nem mondott ilyet nekünk, az ambuláns lapon sem volt ilyen feltüntetve, egyértelműen megállapítottuk, hogy őt nem nekünk kell bevinni a kórházba, hanem csak javaslatot tett neki, hogy saját maga bemehet és a biztonság kedvéért vizsgáltassa meg magát”.

Az orvosi vizsgálatot követő eseményekről B. r. zls. a Sz. r. őrm. tanúvallomásában elhangzottakkal azonos tartalmú nyilatkozatot tett. A hatóság azon kérdésére, hogy tanú korábban mikor és hol intézkedett a panaszossal szemben, illetőleg kutyája szájkosár nélküli sétáltatásáért kérdőre vonta-e, tanú azt nyilatkozta, hogy emlékei szerint kb. két éve intézkedett a panaszossal igazolás megtagadása miatt, akkor elő is állították, de azóta nem kezdeményezett vele szemben semmilyen eljárást. Határozottan állította azt is, hogy szájkosár nélküli kutyasétáltatás miatt nem vonta kérdőre a panaszost, ilyen esetben amúgy is intézkednie kellett volna vele szemben. Hozzátette azt is, hogy az elmúlt hat hónapban egy műtét miatt táppénzen volt, lakását csak a vizsgálatok miatt hagyta el. Végezetül hozzátette, hogy felháborítónak tartja a panaszos vele és kollégájával szemben tanúsított viselkedését, a panaszos által a testalkatára tett megjegyzést, továbbá azt is, hogy az intézkedés során a panaszos végig azt hangoztatta, hogy neki jó ismerőse van az ügyészségen, a rendőröknek „végük van”, „holnaptól már nem lesznek rendőrök”. Tanú megjegyezte azt is, hogy csak azért nem tesz feljelentést a panaszos ellen, mert hamarosan elköltözik az ország másik felére és nem kíván visszajárni bírósági tárgyalásokra. Kijelentette továbbá, hogy megítélése szerint törvényesen, jogszerűen és arányosan intézkedtek a panaszossal szemben.

20) 2012. november 30-án a helyszínre érkező és az intézkedés időpontjában szolgálatot nem teljesítő T.-t, 2012. december 10-én pedig barátnőjét, [...] -et is tanúként hallgatták meg. T. tanú a helyszínre érkezésének indokára vonatkozóan előadta, hogy barátnőjével több embert láttak az intézkedés helyszínén, ezért megközelítették azt. Az intézkedés körülményeit

illetően T. a meghallgatott tanúk által elmondottakkal azonosan nyilatkozott. Kiemelte, hogy a panaszos a vele szemben fogatosított intézkedés során – rendőri felszólítás ellenére – végig hangoskodott, az intézkedő rendőrökkel szemben fenyegetőzött, hogy feljelenti, leszerelteti őket, emellett ügyész ismerősét is emlegette. A panaszos megbilincseléséről, falhoz állításáról, autóhoz kíséréséről a rendőrök által elmondottaknak megfelelően nyilatkozott. Meghallgatott tanú kérdésre elmondta, hogy többször is hallotta, hogy kollégája a panaszost felszólította az ordibálás abbahagyására, együttműködésre, azonban a panaszos erre nem volt hajlandó, aktívan ellenállt, rángatta a testét, kezeivel hadonászott, próbálta kivonni magát a testi kontroll és a rendőri fogás alól. Hozzátette azt is, hogy a panaszos ordibálása és a rendőrökkel szemben tanúsított magatartása és fenyegetőzése őt és barátnőjét mélységesen felháborította, illetőleg, hogy az intézkedő rendőr a panaszost nem bántalmazta, testi kényszert pedig a bilincseléskor és a szolgálati autóhoz kíséréskor alkalmaztak a panaszossal szemben.

21) [...] vallomásában a tényeket T.-vel azonosan adta elő, megjegyezve, hogy a panaszos felszólítás ellenére sem hagyta abba a hangoskodást, a rendőri intézkedésnek ellenszegült, illetőleg felháborító hangnemet engedett meg a rendőrökkel szemben.

III.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a 2012. november 10-én a k.-i ügyeleti ellátást végző orvoshoz. Az orvos által a Testület kérdéseire adott válaszokból az derült ki, hogy az ambuláns lapon a vélemény rovatban rögzített „lássá Traumatológia” megjegyzés a beteg mihamarabb történő ellátásának szükségességére utal, amely vizsgálatot jelen esetben a k.-i rendelőben nem lehetett elvégezni, a legközelebbi traumatológiai osztály a m.-i kórházban van. Arra a kérdésre, hogy hasonló esetben milyen eljárást követnek, azaz a beteget mentővel szállítják kórházba vagy erről – amennyiben sürgős – az eljáró rendőröknek kell gondoskodnia, a doktornő azt válaszolta, hogy mentőt az eszméletlen, járóképtelen betegeknek biztosítanak, jelen esetben viszont a beteg saját lábán érkezett rendőri kísérettel. A doktornő válaszában foglaltak szerint több hasonló esetben, amelynek során ha az ügyeletes orvos további kivizsgálást javasol, az intézkedő rendőrök szállítják tovább a beteget. A doktornő megjegyezte azt is, hogy a hasonló esetek miatt a panaszos ügyére konkrétan nem emlékszik, azonban a továbbküldés „mihamarabbi ellátást jelent”.

IV.

A panaszos beadványa és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott rendőrségi dokumentumok ismeretében – az intézkedés idején hatályos jogszabályi rendelkezéseket alapul véve – a Testület vizsgálata tárgyává tette a panaszos igazoltatásának, a vele szemben alkalmazott testi kényszernek és bilincselésnek, valamint személyi szabadsága korlátozásának jogszerűségét, a neki nyújtott rendőri tájékoztatás elégséges voltát, valamint azt, hogy a rendőrök megsértették-e a részrehajlás-mentes eljárás követelményét.

A fentiek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz és az abból levezethető testi integritáshoz, a IV. cikkében foglalt szabadsághoz, a VI. cikkben garantált személyes adatok védelméhez, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A rendőrök intézkedési kötelezettsége és az ez alapján foganatosított igazoltatás kapcsán a Testület az alábbi megállapításokat tette.

a) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A Testület utal a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-a szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A (2) bekezdés alapján a figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására, és felhívja, hogy a jövőben tartózkodjon szabálysértés elkövetésétől.

Utal továbbá a Testület az igazoltatás Rtv. 29. § (1) bekezdésben rögzített szabályaira. Ezek értelmében a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Szabs. tv. 195. § (1) bekezdés alapján aki lakott területen, az ott levő épületben, vagy az ahhoz tartozó telken, tömegközlekedési eszközön, továbbá természeti és védett természeti területen indokolatlanul zajt okoz, amely alkalmas arra, hogy mások nyugalma, illetve a természeti vagy a védett természeti értéket zavarja, szabálysértést követ el.

A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök nem köszöntek, illetőleg nem tájékoztatták az intézkedés valós okáról. A panaszos előadása alapján az intézkedés időpontjában barátaival tartott hazafelé, amikor egy ház sarkánál ismeretlen alakok közelítettek felé zseblámpával. Amikor a panaszos meglátta, hogy rendőrök közelednek feléjük, zsebéből elővette iratait. A panaszában foglaltak szerint a rendőrök nem köszöntek és nem kértek tőle semmit, ő önkéntesen átadta iratait, a többiektől azonban már kérték az iratokat.

A rendőri jelentés ezzel kapcsolatban azt az információt tartalmazza, hogy a szolgálatot teljesítő Sz. a B. G. utcában látott el szolgálatot B. r. zls.-al, melynek során a B. G. u. 41.szám előtti parkoló irányából csendháborításra lett figyelmes és egy ötfős társaságot látott meg a ház közvetlen közelében. Ezt követően a háztömböt megkerülve a gépjárművet a ház mögött található garázssornál található parkolónál helyezte el, és gyalogosan közelítette meg a társaságot, majd intézkedés alá vont a panaszost és a helyszínen lévő barátait. A jelentésben foglaltak szerint az intézkedés során a panaszos folyamatosan, megállás nélkül fennhangon kiabált, az intézkedést foganatosító rendőröket szidalmazta, továbbá a rendőri intézkedés jogszerűségét kérdőjelezte meg. Az eljáró rendőr ekkor közölte a panaszossal, hogy

cselekményével szabálysértést valósít meg, továbbá a törvény nevében szavak előre bocsátásával felszólította annak abbahagyására.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

Azt, hogy a panaszos folyamatosan hangoskodott, kiabált, nem csak a rendőri jelentések állítják, hanem a helyszínen lévő, tanúként meghallgatott – a panaszossal egyébként baráti viszonyban álló – személyek vallomásai is alátámasztják. K. például úgy nyilatkozott, hogy a panaszos „a többieknel hangosabb volt, ökörködött, hülyéskedett, rikácsoló hangon beszélt.” A panaszos ezen magatartása felvetette a csendháborítás szabálysértés elkövetésének olyan fokú gyanúját, amely a rendőrök intézkedési kötelezettségét vonta maga után.

Ennek fényében indokoltnak tekinthető a panaszos igazoltatása is, hiszen az Rtv. 29. §-a értelmében igazoltatásnak van helye a közrend védelmében, egy a rendőrök által szabálysértésnek gondolt magatartást tanúsító személy személyazonosságának megállapítása és rögzítése pedig kétségtelenül igazolható a közrend védelmének igényével.

Figyelemmel arra, hogy a panaszossal kapcsolatban felmerült a szabálysértésnek a rendőri intézkedéshez minimálisan szükséges gyanúja, a Testület jogszerűnek minősítette azt, hogy a rendőrök a panaszost intézkedés alá vonták, igazoltatták, így az igazoltatás nem sértette csupán jogszerűen korlátozta a panaszos személyes adatok védelméhez való jogát.

b) Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A rendőri intézkedés alakításait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

Ezen rendelkezések bizonyos elemeinek a Testület garanciális jelentőséget tulajdonít, hiszen az így kapott tájékoztatás alapján kerül az intézkedés alá vont személy olyan helyzetbe, hogy magatartását megfelelően az intézkedéshez igazíthassa, illetve képes legyen megítélni a rendőri fellépés jogszerűségét és megfelelően tudjon élni a panaszhoz és a jogorvoslathoz való jogával.

A panaszos előadása alapján, amikor meglátta, hogy rendőrök közelednek feléjük, zsebéből elővette iratait. Panaszában foglaltak szerint, a rendőrök nem köszöntek és nem kértek tőle semmit, ő önkéntesen átadta iratait, a többiektől azonban már kérték az iratokat. A rendőri intézkedéssel kapcsolatban tett panasz alapján a K. Rendőrkapitányságon indult eljárásban a panaszos meghallgatása során akként nyilatkozott, hogy nem tudta, hogy miért intézkednek a rendőrök, ugyanis vele nem közöltek semmit. A rendőri intézkedés során jelenlévő tanúk (panaszos barátai) a panasz eljárás során tett tanúvallomásaiban mindössze annyi szerepel, hogy amikor a rendőrök a társasághoz értek, felhívták a jelenlévőket, hogy adják át személyi igazolványaikat. A jelenlévők közül két tanú (K. és D.) említik azt is, hogy emlékeik szerint a rendőrök köszöntek nekik.

A 2012. november 11-én felvett rendőri jelentésben foglaltak szerint Sz. r. őrm. mindössze annyit említ, hogy csendháborításra lett figyelmes, ezért odament a bérház közelében tartózkodó társasághoz, és az ott tartózkodókat intézkedés alá vonta, a fennhangon kiabáló panaszossal pedig közölte, hogy szabálysértést valósít meg, továbbá a törvény nevében szavak előre bocsátásával felszólította annak abbahagyására. Eljáró rendőrök a rendőri jelentést 2012. november 12-én kiegészítették azzal, hogy a panaszossal szemben a csendháborítás miatt szabálysértési eljárást kívántak kezdeményezni, a társaság többi tagjának igazoltatására pedig a kései időpontra, illetve a lakókörnyezetben elszaporodott tulajdon elleni szabálysértésekre hivatkozással került sor.

Sz. r. őrm. a panasz eljárás során 2012. november 29-én tett tanúvallomásában azt nyilatkozta, hogy a megérkezésükkor jó estétel köszöntek, majd kérték a társaságot, hogy mindenki igazolja magát.

B. r. zls. 2012. december 7-i meghallgatásakor azonban azt is említette, hogy a társasághoz érkezésükkor köszöntek, bemutatkoztak, továbbá közölték, hogy melyik rendőrségről érkeztek, bediktálták jelvéyszámukat és kérték, hogy mindenki igazolja magát.

A jelentésekből és a rendőrök, valamint a panaszos és panaszos édesapja által tett tanúvallomásokból kiderül az is, hogy a panaszos szabadon bocsátásakor a panaszos édesapja kérésére az intézkedő rendőrök közölték nevüket és jelvéyszámukat.

A Testület vizsgálta azt is, hogy az eljáró rendőrök közölték-e a panaszossal az intézkedés tényét és célját. A panaszos panaszában és rendőrségi meghallgatásakor akként nyilatkozott, hogy az eljáró rendőrök nem közölték vele az intézkedés célját. A helyszínen lévő tanúk nyilatkozataikban erre nem térnek ki, illetőleg erre vonatkozóan nem is tudnak nyilatkozni, tekintettel arra, hogy a panaszost az intézkedés során a többiektől elkülönítették, ezért ők nem hallották a panaszos és a vele szemben intézkedő Sz. r. őrm. közötti párbeszédet. A rendőri jelentésben és az intézkedő rendőrök meghallgatásáról felvett jegyzőkönyvben az szerepel, hogy Sz. r. őrm. panaszossal közölte, hogy cselekményével (a hangoskodással, kiabálással) szabálysértést valósít meg, továbbá a törvény nevében szavak előre bocsátásával felszólította annak abbahagyására. A jelentés kiegészítésében a társaság többi tagjával szemben foganatosított intézkedés vonatkozásában már szerepel az is, hogy az igazoltatásra a kései

időpont, illetve a lakókörnyezetben elszaporodott tulajdon elleni szabálysértések miatt került sor, ennek vizsgálata azonban a panaszos által előterjesztett panaszt illetően irreleváns.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítási eszközök szűkös volta miatt nem tudta feloldani az események rekonstruálása során a rendőri és a panaszosi előadás közötti azon ellentmondást, hogy az eljáró rendőrök az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az intézkedés megkezdése előtt közölték-e a panaszossal nevüket, azonosító számukat, illetve az intézkedés tényét és célját, ezért **a Testület úgy foglalt állást, hogy a panasz ezen része vonatkozásában a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelme nem megállapítható.**

2) Panaszos előállításával kapcsolatban a Testület az alábbi megállapításokat tette.

A panaszos kifogásolta, hogy az egyik rendőr a ruházatánál fogva rángatta, és azt kiabálta, hogy menjen vele az épület mögé, azonban ennek okát a panaszossal nem közölte. A panaszos semmiképpen nem akarta otthagyni a barátait, nem akart a rendőrökkel egyedül – tanúk nélkül – maradni. Az ezt követő eseményekből arra emlékszik csupán, hogy kirúgták alóla a lábait, és amikor magához tért már bilincsből feküdt egy civil Opel márkájú gépkocsi mellett, fáj a feje és a háta, valamint a végtagjai el voltak zsibbadva. A barátai utólagos elmondása szerint a rendőrök vitték a kocsihoz, miközben többször nekilöttek a közeli ház falának, odaszorították hozzá. Időközben megjelent az események helyszínén a panaszos édesapja is, akit a barátai hívtak fel telefonon. Az édesapa megkérdezte, hogy a panaszos mit követett el, és hogy hová viszik, amire azt a választ kapta, hogy csúnyán beszélt a rendőrökkel, magas hangnemet ütött meg, ezért előállítják a kapitányságra.

A jelentésben és a rendőrök által meghallgatásukkor tett nyilatkozatokban foglaltak szerint az intézkedés során a panaszos folyamatosan, megállás nélkül fennhangon kiabált, az intézkedést foganatosító rendőröket szidalmazta, továbbá megkérdőjelezte a rendőri intézkedés jogszerűségét. Az eljáró rendőr közölte a panaszossal, hogy cselekményével szabálysértést valósít meg, továbbá a törvény nevében szavak előre bocsátásával felszólította annak abbahagyására. Tekintettel arra, hogy a panaszos sem a rendőri jelenlétről, sem a rendőri felszólításról, sem pedig társainak a cselekmény abbahagyására vonatkozó kéréséről nem volt hajlandó tudomást venni, ezért az intézkedő rendőr a panaszost elkülönítette a társaság többi, együttműködő tagjától.

A jelentésben foglaltak szerint a panaszos ezt követően is folytatta jogsértő magatartását, továbbá többször hangoztatta, hogy „Úgyse tudtok velem semmit sem tenni, mivel nagyon jó ismerőseim vannak az ügyészségen, nektek végetek, holnaptól már úgysem lesztek rendőrök.” Ezt követően az eljáró rendőr ismét közölte a panaszossal, hogy cselekményével szabálysértést valósít meg. Ezek után, mivel cselekményt többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó befejezni, felhívta a figyelmét, hogy a ruházatának átvizsgálása után a K. Rendőrkapitányságon elő fogja állítani szabálysértés továbbfolytatása miatt, amit a panaszos figyelmen kívül hagyott és tovább ordibált velük. Ezt követően eljáró rendőr megkísérelte a panaszos ruházatát átvizsgálni, hogy nincs-e abban szűrő, vágó, illetve más, testi sérülés okozására alkalmas eszköz, ezért őt a falhoz állította, de az átvizsgálás nem járt sikerrel, mivel a panaszos folyamatosan megpróbálta kivonni magát az intézkedés alól, elforgott, illetve végtagjait megállás nélkül mozgatta, ezért az intézkedést foganatosító rendőr őt testi kényszer alkalmazásával a földre kényszerítette fekvő helyzetbe, majd az ellenszegülés megtörése érdekében kezeit hátra bilincselte. Ezt követően Sz. r. örm. a panaszost a garázssornál található parkolónál lévő szolgálati gépjárműhöz kísérte a tanult elvezető fogás, illetve

járőrtársa segítségével, aki a társaság többi részét az intézkedés helyszínétől távol tartva a segítséget megadta a gépjárműbe beszállításhoz.

A helyszínen lévő tanúk nyilatkozatai a panaszos előállításához vezető körülményeket, valamint a vele szemben alkalmazott ruházatátvizsgálást és bilincselést illetően részben hiányosak, tekintettel arra, hogy a panaszossal szemben a társaságtól elkülönítve intézkedtek, azonban a panaszos magatartására vonatkozóan a tanúk hasonlóképpen nyilatkoznak. A meghallgatott tanúk előadása szerint a panaszos nem engedelmeskedett a rendőri felszólításoknak, hangoskodott, kiabált, káromkodott, becsmérelte az egyik rendőrt, a ruházat átvizsgálás során folyamatosan mozgatta kezeit, lábait, a rendőri intézkedésnek ellenállt, majd ezt követően az egyik rendőr a földre vitte és megbilincselte.

A K. Rendőrkapitányság által megküldött iratok tanúsága szerint a panaszos előállítására az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján került sor. Az Rtv. 33. § (1) bekezdés f) pontja alapján a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

Jelen ügyben a Testület a jogkorlátozáshoz szükséges megfelelő jogalap vizsgálata során figyelembe vette a panaszos által és az eljáró rendőrök által tett nyilatkozatok közötti ellentmondást, amelyet azonban a helyszínen lévő – és a panaszossal szemben bizonyosan nem elfogult – további tanúk nyilatkozataival fel tudott oldani. A panaszos ugyanis akként nyilatkozott, hogy az intézkedés során nem értette, hogy a rendőrök miért „rángatják ruházatánál fogva”, illetve miért akarják az épület mögé vinni. Panaszában foglaltak szerint édesapja megérkezését követően, az általa feltett kérdésre tudta meg a rendőröktől, hogy azért viszik be a kapitányságra, mert „csúnyán beszélt velük magas hangnemben”.

Ettől eltérően az eljáró rendőrök jelentéseikben, nyilatkozataikban azt állították, hogy az intézkedés során a panaszos fennhangon kiabált és szidalmazta az intézkedő rendőröket, valamint megkérdőjelezte az intézkedés jogszerűségét. Annak ellenére, hogy Sz. r. őrm. közölte a panaszossal, hogy cselekményével szabálysértést valósít meg, illetőleg a törvény nevében szavak előre bocsátásával felszólította annak abbahagyására, a panaszos ezt figyelmen kívül hagyva folytatta a hangoskodást, amire tekintettel Sz. r. őrm. őt elkülönítette a társaság többi tagjától. A rendőri nyilatkozatok szerint a panaszos ekkor is folytatta jogsértő magatartását, ezért Sz. r. őrm. ismételten közölte, hogy cselekményével szabálysértést valósít meg és mivel ezt többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó befejezni, felhívta figyelmét, hogy át fogja vizsgálni ruházatát, majd előállítja a K. Rendőrkapitányságon szabálysértés továbbfolytatása miatt.

Az intézkedéskor helyszínen jelen lévő tanúk nyilatkozataiból az állapítható meg, hogy a panaszos önként adta át személyi igazolványát a rendőröknek. A tanúk ugyan nem hallották a panaszos és a vele szemben intézkedő rendőr közötti párbeszédet, azonban többen azt állították, hogy a panaszosnak többször szóltak a rendőrök, hogy ne kiabáljon, ennek ellenére azonban az intézkedés során folyamatosan hangoskodott, káromkodott és nem engedelmeskedett a rendőri felszólításnak.

A Testület fentiek szerint megállapította, hogy fennállt a szabálysértés megvalósításának rendőri intézkedéshez szükséges gyanúja. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az is megállapítható, hogy a panaszos a hangoskodással többszöri rendőri felszólítás ellenére sem

hagyott fel. A Testület álláspontja szerint ezért a rendőrségnek a jelentések által hivatkozott 33. § (2) bekezdés f) pont megfelelő jogalapot biztosított.

Tekintettel ugyanakkor arra, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdésében foglalt előállítás mérlegelést enged a rendőröknek, a Testület azt is vizsgálta, hogy az intézkedés megfelelt-e az Rtv. 15.§ -ban foglalt arányossági követelményeknek. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a panaszos nem reagált a rendőri felszólításra, magatartásával nem hagyott fel, így az intézkedő rendőröknek nem állt nyilvánvalóan rendelkezésére másik olyan – kisebb jogkorlátozással járó – eszköz arra, hogy a jogsértő magatartás folytatását megakadályozzák.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint az előállítás jogszerű volt és megfelelt az arányosság követelményeinek, ezért ennek kapcsán nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga, azt a rendőrség jogszerűen korlátozta.

3) A rendőrök által készített jelentés, valamint az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésben foglaltak szerint az intézkedés során az eljáró rendőrök megkísérelték a panaszos ruházatát átvizsgálni az Rtv. 31. § (1) bekezdésre hivatkozva, miszerint „Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja”.

Tekintettel arra, hogy a Testület álláspontja szerint a panaszos előállítása jogszerű volt, és a panaszos – a saját társaságába tartozó egyes tanúk szerint is – aktívan és hangosan ellenszegült a rendőri intézkedésnek, az előállítás keretében foganatosítani kívánt ruházat átvizsgálás nem sértette, csupán jogszerűen korlátozta a panaszos emberi méltóságából levezethető testi integritáshoz fűződő jogát.

4) A kényszerítő eszközök alkalmazását illetően a Testület az alábbi megállapításokra jutott.

A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedés során az egyik eljáró rendőr földre vitte és megbilincselte. A panaszban foglaltak szerint arra emlékszik, hogy kirúgták a lábát, és mire magához tért már bilincsben volt, fájt a feje, a háta és a végtagjai pedig el voltak zsibbadva. A 2012. november 14-én tartott meghallgatáson a panaszos úgy nyilatkozott, hogy a földre vitel során beütötte a fejét, ezt követően pedig nem emlékszik mindenre, továbbá, hogy horzsolásos, véraláfutásos sérülések keletkeztek a fején, mindkét lapockáján és a mellkasán. Elmondása szerint ezek közül a fején keletkezett sérülés volt az, amely a földre vitelkor keletkezett, barátai elmondása alapján a többi sérülése akkor keletkezhetett, amikor a rendőrök a falhoz nyomták a bilincselést követően.

Fent hivatkozottak szerint a panaszos nyilatkozatától eltérően az eljáró rendőrök és valamennyi tanú akként nyilatkozott, hogy a ruházatátvizsgálás során a panaszos folyamatosan káromkodott, mozgott és ellenállt az intézkedésnek. A rendőri jelentésben foglaltak szerint az átvizsgálás nem járt sikerrel, mivel a panaszos folyamatosan megpróbálta kivonni magát az intézkedés alól, elforgott, illetve végtagjait megállás nélkül mozgatta, ezért az intézkedést foganatosító rendőr őt testi kényszer alkalmazásával a földre kényszerítette fekvő helyzetbe, majd az ellenszegülés megtörése érdekében kezeit hátra bilincselte. Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés alapján bilincs alkalmazására az Rtv. 48. § c) és d) pontja alapján (szökés megakadályozása és ellenszegülés megtörése érdekében) 2012. november 10. 22 óra 10 perctől 22 óra 35 percig került sor a Szolgálati Szabályzat 41.§(4) bekezdés b) pontja alapján.

A kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerűségének vizsgálata során a Testület az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel.

Az Rtv. 16. § (1) bekezdése értelmében a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelemben tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható. Az Rtv. 47. §-a a testi kényszer alkalmazására vonatkozóan rögzíti, hogy a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést alkalmazhat. A 48. § alapján továbbá a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.

Az Rtv. előírásait a Szolgálati Szabályzat az alábbiakkal egészíti ki. A jogszabály 39. § (1) bekezdése rögzíti, hogy „az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan”. Ugyanezen törvényhely határozza meg azt, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása minek minősül: „a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat; b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni; c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrré, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad”.

Testi kényszer, vagyis a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés a 40. § (1) bekezdése értelmében akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

A bilincseléssel összefüggésben pedig a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdésében példálózó jelleggel felsorolja, hogy az adott kényszerítő eszköz alkalmazása az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben kivel szemben indokolt:

- „a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincselés alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő”.

Ezen túlmenően a Szolgálati Szabályzat szerint a nagyobb korlátozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

Az iratok tanúsága szerint a panaszossal szemben az intézkedő rendőr a sikertelen ruházátvizsgálást követően alkalmazott testi kényszert, majd ellenszegülésének megtörése érdekében a panaszos kezeit hátrabilincselte.

a) A rendelkezésre álló iratok alapján az eljáró rendőrök intézkedés céljából megközelítették a lakóház előtt álló társaságot, ahol igazoltatták a jelenlévőket. A panaszos az okmányait átadta, azonban a hangoskodást rendőri felszólítás ellenére is folytatta. Az eljáró rendőrök nyilatkozatai szerint a panaszost a „törvény nevében” szavak előre bocsátásával többször felszólították ennek abbahagyására, ennek eredménytelenségét követően pedig közölték vele, hogy előállítják. A jelenlévő tanúk valamennyien elismerték, hogy a panaszos ellenszegült a rendőri intézkedésnek, hangoskodott, kiabált, továbbá a ruházátvizsgálás szintén a panaszos magatartása miatt vált lehetetlenné, P. és D. tanúk nyilatkozatai alapján a panaszos földre kerülését és megbilincselését követően mondta azt, hogy nem tanúsít ellenállást. A jelenlévő tanúk közül többen említették azt is tanúvallomásukban, hogy „az biztos, hogy a rendőrök csak akkor alkalmaztak [...] -vel szemben fizikai erőszakot, amikor igazoltatták, megbilincseltek és a kocsihoz kísérték, őt nem ütötték meg”.

A Testület annak vizsgálata során, hogy nem lett volna-e önmagában elegendő a testi kényszer alkalmazása a panaszossal szemben, arra a megállapításra jutott, hogy a panaszosnak a ruházata átvizsgálására tett kísérlet során tanúsított – a tanúk által is megerősített -- ellenszegülése (a tanúk elmondása szerint folyamatosan elhúzta a kezét, lábát, kiabált) szükségessé tette, hogy súlyosabb kényszerintézkedést alkalmazzanak, azaz a panaszost megbilincseljék. Ebből adódóan a Testület álláspontja szerint a bilincs alkalmazása a panaszossal szemben megfelelt az Rtv. 15. § -ában foglalt előírt arányosság követelményének.

A Testület a panaszos azon sérelme kapcsán, hogy – a barátai elmondása szerint – a gépkocsihoz kísérése során többször nekilökték, illetve -szorították a házfalnak, a következő megállapításra jutott.

A sérelmezett eseménysor idején a panaszos társaságában tartózkodó személyek tanúvallomásai ebben a kérdésben némiképpen ellentmondásosak. Abban a tekintetben egybehangzóak, hogy a panaszos a kísérése során a házfalnak ütődött, de abban, hogy ez szándékos rendőri magatartás eredménye volt, vagy a panaszos ellenállása miatt következett be, eltérnek egymástól.

K. tanú akként nyilatkozott, hogy a panaszost „hátravitték az autó irányába, de útközben [...] nem akarta azt csinálni, amit a rendőrök mondtak neki, hangoskodott, kiabált, majd azt láttam, hogy amikor vitték megbilincselve a kocsira felé többször nekilöködik a bérház oldalának.”

K. tanú szerint amikor a panaszost a rendőrök megbilincselve a kocsira felé kísérték, többször „nekilöködött” a bérház oldalának, többször mondta, hogy nem akar hátramenni.

K. tanú úgy fogalmazott, hogy „mivel [a panaszos] nem akart a rendőrökkel menni, ki akarta magát húzni a rendőrök keze közül, ezért ráncigálni kellett, ami miatt többször a bérház falának is neki lett lökve”.

A tanúvallomások alapján ezért a Testület nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök szándékosan, esetleg retorziós jelleggel lökték a panaszost a házfalnak, vagy pedig a panaszos ellenállása miatt kifejtett testi kényszer szándékolatlan eredménye volt, hogy a kísérés közben a panaszos a falnak ütődött. Előbbi eset nyilvánvalóan túllépné a jogszerű testi kényszer használat határait, míg utóbbi az egyébként legitimnek ítélt testi kényszerrel általában együtt járó sérelem keretei között marad.

Fenti nyilatkozatok alapján a Testület azt állapította meg, hogy a panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer és bilincselés jogszerű volt és megfelelt a fokozatosság és arányosság követelményének, tekintettel arra, hogy a rendőrök és a helyszínen lévő tanúk egybehangzó nyilatkozataiból az derül ki, hogy a panaszos folyamatosan és tevőlegesen ellenszegült a vele szemben alkalmazott jogszerű intézkedésnek. Abban a kérdésben a Testület nem tudott állást foglalni, hogy a panaszos házfalnak ütődése a jogszerű testi kényszer használat keretein belül maradt, vagy – indokolatlansága és retorziós jellege miatt – annak határait átlépte. A Testület ezért e vonatkozásban nem tartotta megállapíthatónak a panaszos testi integritásának megsértését.

b) A rendőri intézkedés alkalmával a panaszos fejét a földre kerüléskor beütötte, a fejtetőn horzsolásos sérülés keletkezett. A panaszos előadta, hogy észrevette, hogy vérzik a feje, amely bejelentésnek a rendőrök nem tulajdonítottak jelentőséget, ám kérésére a kapitányságról – a szükséges adminisztratív feladatok ellátását követően – beszállították az orvosi ügyeletre. A panaszos állítása szerint az ügyeletes orvos továbbküldte őt a m.-i traumatológiára, azonban a rendőrök nem szállították oda, hanem visszavitték a kapitányságra, ahonnan kb. negyed óra elteltével elengedték. A panaszos édesapja egyébként az orvosi vizsgálatkor jelen volt, illetőleg a kapitányságon is várta a panaszost. A panaszos előadta továbbá, hogy kérése ellenére nem kapta meg az orvosi papírokat, amelyeket édesapja is elkért a rendőroktól, azonban azt nem adták át nekik.

A rendőri jelentésben ezzel kapcsolatban az szerepel, hogy a panaszos előállításakor fejsérülésre panaszkodott, ezért a rendőrök az orvosi ügyeletre szállították, ahol dr. M. az édesapja jelenlétében megvizsgálta a panaszost, és megállapította, hogy a fejtetőn kb. 2 cm nagyságú horzsolásos sérülés keletkezett. A panaszos a vizsgálatkor előadta, hogy sérülését a földre kerülés során szenvedte el, továbbá azt állította, hogy eszméletét veszítette, amire a vizsgálatot végző orvos javaslatot tett a traumatológiai osztályon történő kontrollvizsgálatra. Ezt követően a panaszost visszaszállították a K. Rendőrkapitányságra, ahonnan 23 óra 45 perckor szabadon bocsátották.

A Testület e panasz vonatkozásában szükségesnek találta megvizsgálni azt, hogy a rendőrök a panaszos intézkedés során szerzett sérülésének ellátását illetően megfelelően jártak-e el.

Az Rtv. 17. § (2) bekezdés alapján a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Sz. r. őrm. tanúként történő meghallgatásakor előadta, hogy dr. M. javasolta a panaszos traumatológiai osztályon történő kontrollvizsgálatát. A panaszos édesapja a vizsgálat alatt

közölte, hogy az ügyeleten bármit is állapítanak meg, ő elviszi fiát egy másik orvoshoz is, nem sajnál 3.000.-Ft-ot arra, hogy látéletet vetessen. Arra a hatóság által feltett kérdésre, hogy utasította-e az orvos a panaszost kísérő rendőröket, hogy a panaszost be kell vinni a traumatológiára, vagy azt javasolta a panaszosnak, hogy menjen be a kórházba amennyiben továbbra is rosszul érzi magát, a r. őrm. azt válaszolta, hogy „Az orvos egyáltalán nem mondott ilyet nekünk, az általa kiállított ügyeleti ellátás igazoláson sem szerepelt ilyen”.

B. r. zls. tanúvallomásában az orvosi vizsgálat körülményeit illetően Sz. r. őrm. által előadottaknak megfelelő tartalommal nyilatkozott.

A panaszos édesapja tanúként történő meghallgatásakor akként nyilatkozott, hogy a vizsgálat során az orvos azt mondta, hogy „mivel valószínűleg a fiúnak agyrázkódása van, ő nem vállalja a felelősséget, be kell vinni a traumatológiára”. Rendőri kérdésre, miszerint az orvos azt mondta-e, hogy a sérülés jellegéből adódóan azonnal be kell vinni a panaszost a M.-i Traumatológiára vagy azt, hogy csak később meg kell vizsgálni a sérülését, panaszos édesapja azt válaszolta, hogy az orvos nem mondott olyat, hogy fiát azonnal be kell vinni M. városba. Tanú állítása szerint az orvos azt mondta, hogy a sérülés jellege miatt további vizsgálatokat kell vele elvégezni, azonban azt nem mondta, hogy a rendőröknek kellene bevinni őt M. városba.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereste dr. M.-et. Az orvos által a Testület kérdéseire adott válaszokból az derült ki, hogy az ambuláns lapon a vélemény rovatban rögzített „lássá Traumatológia” megjegyzés a beteg mihamarabb történő ellátásának szükségességét jelenti, amely vizsgálatot jelen esetben a k.-i rendelőben nem lehetett elvégezni, a legközelebbi traumatológiai osztály a m.-i kórházban van. A doktornő válaszában foglaltak szerint több hasonló esetben, amelynek során ha az ügyeletes orvos további kivizsgálást javasol, az intézkedő rendőrök szállítják tovább a beteget. A doktornő megjegyezte azt is, hogy a hasonló esetek miatt a panaszos ügyére konkrétan nem emlékszik, azonban a továbbküldés „mihamarabbi ellátást jelent”.

A rendelkezésre álló iratokból az derül ki, hogy a panaszossal szemben 2012. november 10-én 22 óra 10 perckor kezdtek intézkedni, bilincs alkalmazására pedig 22 óra 10 perc és 22 óra 35 perc között került sor. Fenti nyilatkozatok alapján a panaszos sérülését megbilincselésekor szerezte. Az ügyeleti ellátásra vonatkozó igazolás alapján a panaszost 22 óra 57 perckor szállították be az orvosi ügyeletre. A panaszos sérelmezte, hogy ezt követően az orvos utasításaitól eltérően a rendőrök nem szállították tovább a m.-i traumatológiára, hanem visszavitték a kapitányságra, illetőleg távozáskor nem adták át részére az orvosi papírokat. Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés tanúsága szerint a panaszost 23 óra 45 perckor bocsátották szabadon. A panaszos szabadon bocsátásakor édesapja jelen volt, aki gépkocsijával elszállította őt a m.-i traumatológiára, ahol a járóbeteg vizsgálati összefoglaló alapján a panaszost 01 óra 06 perckor vizsgálták meg.

A Testület elsősorban azt vizsgálta, hogy az intézkedő rendőrök eljárása megfelelt-e az Rtv. 17. § (2) bekezdésben foglaltaknak, figyelemmel arra, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, továbbá arra is, hogy az intézkedő rendőrök a panaszosnak nyújtottak-e megfelelő segítséget illetőleg gondoskodtak-e arról, hogy a sérültet orvos ellássa.

A Testület elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az intézkedés során a panaszos által elszenvedett sérülések a szükségesnél jelentősebb erőszak alkalmazására utalnak-e.

Összevetve a panaszos rendőri intézkedéssel szemben tanúsított aktív ellenszegülésére vonatkozó rendőrségi információkat (amelyeket alátámasztanak a tanúk által tett nyilatkozatok, miszerint a ruházatátvizsgálásnak keze és lába mozgatásával folyamatosan megpróbált ellenszegülni) és a panaszos által elszenvedett fent ismertetett sérülések jellegét a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a sérülések alapján nem állapítható meg, hogy a rendőrök a szükségesnél jelentősebb erőszakot alkalmaztak. E megállapítást alátámasztják a tanúk által tett azon nyilatkozatok is, amelyek szerint a rendőrök a panaszost nem ütötték meg.

A Testület szükségesnek tartotta annak vizsgálatát is, hogy az intézkedő rendőrök jogszerűtlenül jártak-e el azzal, hogy a panaszost az orvosi vizsgálatot követően visszavitték a kapitányságra, illetőleg gondoskodniuk kellett volna-e panaszos azonnali M. városba szállításáról, vagy sem. A Testület e kérdés megválaszolásakor ismét azt vizsgálta, hogy az orvosi vizsgálatok között eltelt időtartam, illetőleg a kapitányságon töltött időtartam a sérülés jellegére is figyelemmel okozott-e olyan késedelmet, amely veszélyeztette a panaszos testi épségét.

Az ügyeleti ellátásra vonatkozó igazolásban feltüntetett időpont szerint a panaszos 22 óra 57 perckor érkezett az orvoshoz, ezt követően került sor a vizsgálatra, melynek pontos időtartamára vonatkozóan nincs adat, azonban a tanúvallomások alapján a visszaszállítást követően a panaszos kb. 15 percet töltött a kapitányságon, majd 23 óra 45 perckor szabadon bocsátották. Ezzel kapcsolatban a Testület szükségesnek tartja megjegyezni azt is, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a panaszos a rendőrségen nem volt hajlandó aláírni bizonyos okiratokat, amelyek az ügyintézését szintén lassíthatták.

A Testület az iratok és fenti nyilatkozatok vizsgálata során azt állapította meg, hogy a panaszos sérülésének jellegére, továbbá az intézkedés kezdete és a k.-i orvosi vizsgálat időpontja között eltelt 47 perces időtartamra figyelemmel a rendőrök eleget tettek azon kötelezettségüknek, hogy biztosítsák a panaszos megfelelő időn belüli orvosi vizsgálatát.

Annak megállapítása kapcsán, hogy okozott-e jogsérelmet az, hogy a panaszost a kapitányságra visszaszállították, illetőleg hogy nem az eljáró rendőrök, hanem panaszos édesapja gondoskodott a panaszos M. városba szállításáról, a Testület úgy foglalt állást, hogy tekintettel a kapitányságon töltött idő rövidegére (15 perc), továbbá arra, hogy panaszos édesapja az orvosi vizsgálatnál is jelen volt (a tanúvallomásában foglaltak szerint tudomással bírt arról, hogy az orvos további vizsgálatot javasolt) és a kapitányságon gépkocsival várta, a panaszos egészségét és testi épségét a rendőrök által választott megoldás nem veszélyeztette.

A rendőrségnek abban az esetben kötelessége a rendőri intézkedés során megsérült személy továbbszállítása, ha az adott személy rendőri őrizetben marad, jelen esetben azonban előállításának oka megszűnt, a panaszos szabadítására nyílt lehetőség. Mivel az orvos nem ítélte olyan módon veszélyeztetőnek a helyzetet, amely adott esetben a panaszos mentővel való átszállítását tette volna szükségessé, azaz megítélése szerint nyilvánvalóan nem állt fent akut veszély, nem marasztalható a rendőrség amiatt az igen rövid többletidő miatt, amely így a k.-i orvosi vizsgálat befejezése és a panaszos M. városba indulása között eltelt.

Mivel a panaszos hozzátartozója az intézkedéskor és az orvosi vizsgálatkor jelen volt, a rendőrök a körülmények alapján jogosan következtettek arra, hogy a panaszos M. városba szállítása meg lesz oldva.

Azon panasz vizsgálata során, hogy az eljáró rendőrök nem adták át panaszos és édesapja részére az orvosi vizsgálatról készült igazolást, a Testület az alábbi megállapításra jutott.

A panaszos és édesapja előadása szerint a panaszos szabadon bocsátásakor kérésük ellenére az intézkedő rendőrök nem adták át az orvosi vizsgálatról készült igazolást arra való hivatkozással, hogy azt az eljárás során fogják felhasználni. A rendőrök ettől eltérően úgy nyilatkoztak, hogy az orvosi dokumentáció átadását a panaszos, illetve édesapja nem kérte.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eü. tv.) 13. § (1) bekezdése alapján a beteg jogosult a számára egyéniesített formában megadott teljes körű tájékoztatásra. A (4) bekezdés szerint a betegnek joga van megismerni ellátása során az egyes vizsgálatok, beavatkozások elvégzését követően azok eredményét, esetleges sikertelenségét, illetve a várttól eltérő eredményt és annak okait. A (6) bekezdés akként rendelkezik, hogy a betegnek joga van megismerni az ellátásában közvetlenül közreműködő személyek nevét, szakképesítését és beosztását.

Az Eütv. említett rendelkezései tehát megteremtik a beteg törvényen alapuló jogát egészségügyi ellátására vonatkozó adatainak megismerését illetően. A tájékoztatás formáját a törvény nem határozza meg, azonban a gyakorlatból, illetve a tájékoztatásra vonatkozó igény céljából (kórelőzmények tárolása, további vizsgálatok elvégzése stb.) adódóan a tájékoztatás nyilvánvalóan papír alapú adatközlést kíván meg.

Ugyan az előállított személyek nem tartoznak a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet (továbbiakban: Fogdaszabályzat) hatálya alá, azonban – az előállított személyekre vonatkozó speciális szabályozás hiányában – a Testület a panaszos ügyében úgy ítélte meg, hogy e rendeletnek a szabadságukban korlátozott személyek egészségügyi adatainak kezelésére vonatkozó normáit kell analóg módon alkalmazni.

A Fogdaszabályzat 36. § (1) bekezdése f) pontja alapján a befogadást követően, fogvatartottként elkülönítve nyilván kell tartani a befogadáskor készült, valamint a fogvatartás alatt keletkezett orvosi véleményeket.

E rendelkezés tehát megalapozza a rendőrség jogát és kötelezettségét arra vonatkozóan, hogy a szabadságában korlátozott személy egészségügyi ellátására vonatkozó iratokat nyilvántartsa.

A Testület fenti jogszabályok mellett szükségesnek látta az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infó. tv.) vonatkozó rendelkezéseinek vizsgálatát is.

A törvény 2. § (1) bekezdése alapján a törvény hatálya a Magyarország területén folytatott minden olyan adatkezelésre és adatfeldolgozásra kiterjed, amely természetes személy adataira, valamint közérdekű adatra vagy közérdekből nyilvános adatra vonatkozik.

Az Értelmező rendelkezések 1. pontja alapján érintettnek minősül bármely meghatározott, személyes adat alapján azonosított vagy – közvetlenül vagy közvetve – azonosítható természetes személy. A 3. b) pont alapján különleges adat az egészségi állapotra vonatkozó személyes adat. A 9. pont alapján **adatkezelő** az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt)

vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az általa megbízott adatfeldolgozóval végrehajthatja. A 10. pont alapján **adatkezelésnek** minősül az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így különösen gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérynymat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése.

A törvény 5. § (2) bekezdése értelmében az egészségügyi adat mint különleges adat a 6. §-ban meghatározott [jelen ügyben nem releváns] esetekben, valamint akkor kezelhető, ha az adatkezeléshez az érintett írásban hozzájárul, vagy azt törvény közérdeken alapuló célból elrendeli.

A 15. § (1) bekezdés alapján az érintett kérelmére az adatkezelő tájékoztatást ad az érintett általa kezelt, illetve az általa megbízott adatfeldolgozó által feldolgozott adatairól, azok forrásáról, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, időtartamáról, az adatfeldolgozó nevéről, címéről és az adatkezeléssel összefüggő tevékenységéről, továbbá - az érintett személyes adatainak továbbítása esetén - az adattovábbítás jogalapjáról és címzettjéről.

Fentiek alapján tehát megállapítható az, hogy a panaszosnak az Eütv. 13.§- alapján joga van egészségi állapotára, egészségügyi ellátására vonatkozó tájékoztatáshoz, amelynek formája a további felhasználás jellegéből adódóan jelen esetben egyértelműen papír alapú adatszolgáltatást jelent.

Amennyiben elfogadjuk a Fogdászabályzat orvosi adatok kezelésére vonatkozó 36. §-ában foglalt rendelkezések alkalmazását az előállított személyek adatainak kezelése tekintetében is, úgy megállapítható az is, hogy jelen esetben a rendőrségnek is joga volt ahhoz, hogy a panaszos vizsgálatáról készült orvosi véleményt megőrizze.

Fentiek alapulvételével, megállapítható viszont az is, hogy az Info. tv. fent ismertetett rendelkezései alapján a panaszos az adatkezelés céljából érintettnek, a rendőrség pedig adatkezelőnek minősül, azaz a törvény 15.§-a alapján az érintettnek, jelen esetben a panaszosnak joga van tájékoztatást kérni egészségügyi ellátására vonatkozó adatokról nem csak az orvostól, hanem a rendőrségtől, mint adatkezelőtől is.

A Testület fenti okfejtés alapján arra a megállapításra jutott, hogy az orvosi vizsgálatra vonatkozó igazolást erre vonatkozó kérés esetén az Eü. tv. fent ismertetett rendelkezései alapján az orvosnak, illetőleg az Info. tv. alapján az eljáró rendőröknek ki kellett volna adniuk a panaszos részére.

A Testület a konkrét esettől függetlenül is fontosnak tartja megemlíteni, hogy álláspontja szerint amennyiben az eljáró orvos csak egyetlen példányban adja át az egészségügyi dokumentációt, úgy a rendőröknek a fenti jogszabályi rendelkezésekből levezethetően kötelességük egy – akár másolati – példány átadása a rendőri intézkedés és orvosi vizsgálat alá vont személynek.

Tekintettel azonban arra, hogy a konkrét panaszt illetően az ellentétes tartalmú tanúvallomásokból az orvosi vizsgálat és az arról készült igazolás átadásának körülményei

nem tárhatók fel megnyugtatóan, illetőleg nem tisztázható egyértelműen annak ténye, hogy a panaszos és édesapja kérte-e a papírok átadását a rendőröktől, a Testület e kérdésben nem tudta megállapítani, hogy panaszost érte-e jogsérelem.

Fentiek alapján a Testület az orvosi ellátás biztosításával kapcsolatos panaszt nem találta megalapozottnak, ezért megállapította, hogy nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga, és az abból levezethető testi integritása. Az orvosi dokumentáció átadásának elmulasztását illető panasz vonatkozásában a személyes adatok védelméhez való jog megsértését pedig a Testület az ellentmondó és hiányos bizonyítékok miatt nem tartotta megállapíthatónak.

A Testület vizsgálata során arra az általános megállapításra jutott, hogy fenti rendelkezések nincsenek összhangban, illetőleg a gyakorlatban problémát vethetnek fel a tekintetben, hogy a szabadságában korlátozott személyt vizsgáló orvos számára nem adnak egyértelmű iránymutatást arra vonatkozóan, hogy a papír alapú tájékoztatást (orvosi véleményt, leletet) a szabadságában korlátozott személynek, vagy az őt kísérő rendvédelmi dolgozónak adja-e át. A Testület álláspontja szerint megnyugtató megoldásként az szolgálna, ha a dokumentációt mind a betegnek, mind a rendvédelmi dolgozónak átadná az orvos. Ennek megvalósulása érdekében a Testület fenti jogértelmezés megküldésével egyidejűleg a Magyar Orvosi Kamarához fordul.

A Testület jelzi mind az országos rendőr-főkapitánynak, mind a hatáskörrel rendelkező minisztériumnak azt is, hogy míg az Info. tv. 5. §-a szerint az egészségi állapottal kapcsolatos adatot – mint különleges adatot – csak az érintett írásbeli hozzájárulása valamint törvény erre vonatkozó rendelkezése alapján lehetne kezelni, a Fogdaszabályzat hatálya alá eső személyek vonatkozásában rendelet szabályozza a kérdést, az előállítottak vonatkozásában pedig semmilyen jogi norma nem jogosítja fel a rendőröket az adatkezelésre. Noha a fogva tartott személyek egészségügyi adatainak kezelése indokolható alapjogi szempontból (állami kötelezettség áll fent a testi épségük, egészségük védelmére), a megfelelő szintű szabályozás hiánya súlyosan aggályos.

4) A panaszos kifogásolta, hogy az intézkedés nem volt részrehajlásmentes.

A panaszos előadta azt is, hogy az intézkedő rendőrök közül az egyiket ismerte és az „úton-útfélen beszél” neki, sérelmezte továbbá azt is, hogy annak járőrtársa civilben megérkezett az intézkedés helyszínére.

A helyszínen jelenlévő tanúk közül hárman is említették tanúvallomásaikban, hogy a panaszos kérdőre vonta a rendőröket, hogy mit akarnak tőle, ha most nincs nála a kutyája, azonban ennek jelentőségét a tanúk nem értették. K. tanú előadta azt is, hogy tudomása van arról, hogy kb. egy hónappal az intézkedést megelőzően rászóltak a panaszosra, hogy tegyen szájkosarat kutyájára. A helyszínen lévő tanúk nyilatkozataiból az állapítható meg, hogy az intézkedés közben egy férfi és egy nő már a gépjárműnél állt, de nem avatkoztak be a rendőrök munkájába. A rendőrség tanúként hallgatta meg a helyszínre érkező, szolgálatot nem teljesítő T.-t és barátnőjét, [...] -et. T. tanú a helyszínre érkezésének indokára vonatkozóan előadta, hogy barátnőjével több embert láttak az intézkedés helyszínén, ezért megközelítették azt. Sz. r. őrm. vallomásában előadta, hogy korábban soha nem találkozott a panaszossal, őt nem vonta intézkedés alá, továbbá tagadta, hogy valaha is „beszölt” volna neki szájkosár nélküli kutyasétáltatás miatt, ugyanis ez esetben intézkedett volna vele szemben. B. r. zls. ügy nyilatkozott, hogy kb. két éve intézkedett a panaszossal igazolás megtagadása miatt, akkor elő

is állították, de azóta nem kezdeményezett vele szemben semmilyen eljárást. Határozottan állította azt is, hogy szájkosár nélküli kutyasétáltatás miatt nem vonta kérdőre a panaszost, ilyen esetben amúgy is intézkednie kellett volna vele szemben. Hozzátette azt is, hogy az elmúlt hat hónapban egy műtét miatt táppénzen volt, lakását csak a vizsgálatok miatt hagyta el.

A részrehajlás tilalmáról az Rtv. 13. § (2) bekezdése rendelkezik, amely szerint „a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”.

A rendőrt megillető törvényes jogosítványok esetleges részrehajló alkalmazását a Testületnek a fenti rendelkezésen kívül azért is vizsgálnia kell, mert az Rtv. 92. §-a szerint a Testület az alapjogsérelem megállapításáról dönt, ebbe a körbe pedig az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében rögzített, a hátrányos megkülönböztetést tilalmazó rendelkezés is beletartozik, vagyis az a követelmény, hogy a rendőrség jogtalan megkülönböztetés nélkül éljen a rendelkezésére álló jogszabályi felhatalmazásokkal.

Nem merült fel kétség a tekintetben, hogy a panaszossal szembeni intézkedés kiváltó oka a panaszos hangoskodása volt, amely – a kívülálló tanúk által is megerősített – körülmény teljes mértékben független attól, hogy a panaszossal szemben a jelen ügyben eljáró rendőrök intézkedtek-e korábban. A Testület nem tudott feltárni egyéb arra utaló körülményt sem, amely a a részrehajló intézkedésre vonatkozó gyanút alátámasztotta volna.

A Testület a fentiek alapján nem látta megállapíthatónak a részrehajlást, így azt sem, hogy ebben a vonatkozásban sérült volna a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

V.

A Testület a fentiek alapján úgy ítélte meg, hogy nem sérült a panaszos szabadsághoz való joga az előállítása kapcsán, illetőleg a bilincselés, valamint az azt követő orvosi ellátás során nem sérült az emberi méltósághoz és az abból levezethető testi integritáshoz való joga sem. A Testület álláspontja szerint a rendőrök azonosítási kötelezettségét, az intézkedés tényének és céljának közlését illetően a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem állapítható meg. A Testület megállapította azt is, hogy az eljáró rendőrök nem sértették meg a részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségét, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga sem.

A Testület a fentiek alapján az ügynek az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez való áttételéről döntött.

Budapest, 2013. április 30.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET